

PŘEDNÁŠKY O BRANNOSTI

Rediguje kpt. v. v. Jan Janoušek

Svazek 16.

*Ant. B. Svojsík,
Jan Novák:*

SKAUTING BRANNOU VÝCHOVOU MLÁDEŽE

S 15 ILLUSTRACEMI

SVAZ ČS. DŮSTOJNICTVA

PŘEDNÁŠKY O BRANNOSTI

Rediguje kpt. v. v. Jan Janoušek

Svazek 16.

Ant. B. Svojsík, Jan Novák:

SKAUTING BRANNOU VÝCHOVOU MLÁDEŽE

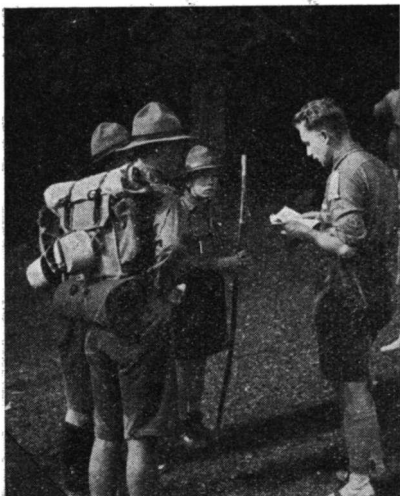
s 15 ilustracemi

SVAZ ČS. DŮSTOJNICTVA

Vytiskla knihtiskárna Prota, Praha XIV.

K VÝVOJI BRANNÉ VÝCHOVY U NÁS.

(Úvodní slovo.)

V plné skautské výzbroji.

Budiž mi dovoleno několik slov na vysvětlenou, proč do věci zasáhám. Vyvolal jsem v národě novou instituci, dal jí heslo, zákon a idee, pracoval teoreticky i prakticky, čímž vzal jsem na sebe velikou odpovědnost za nějakých dvě stě tisíc mládeže, které prošly skautskou organizací, i za veškeré vlivy, které skauting vykonal na všechny obory výchovy u nás, školou počínaje a životem dospělých konče. Výsledky i doba dávají mi za pravdu, že viděl jsem správně, že pracoval jsem účelně a s úspěchem. A zvláště v ohledu brannosti

vykázal skauting tak krásné výsledky pro mládež, že nelze o tom neinformovati v dnešní době podrobněji širší veřejnost.

Poslední tři a půl roku jsou svědky obrovské kampaně novinářské, kde sta a sta článků všech denních listů i revuí zabývá se brannou výchovou. Většina toho je napsána zbytečně. Není přece třeba stále dokazovat, že branné výchovy je nám třeba a že musí býti také výchovou tělesnou. Ta však sama nestačí. Je omylem, že národ tělesně nejvyspělejší má zaručeno vítězství, když zanedbá jiné prvky důležité pro obranu a když jich nepěstoval již s mládeží. Jde tudíž o to, čím doplnit tělesnou výchovu, jak se u nás provádí a k této práci stačilo několik odborníků a práce několika neděl.

Prosím za odpuštění, že se zde zmiňuji o své osobě. Mám totiž za sebou i ve věcech branné výchovy dlouhá léta studií, zkušeností i praxe a tudíž i oprávnění o brannosti mluvit. Jsou to zkušenosti třiceti let. Podnětem k této práci bylo mi v první řadě studium Tyrše a jeho pozoruhodný názor na brannost, kterou nám hlásal již před 66 roky známými slovy: »Zbroj v každé pěsti! Zřízení válečné! Stokrát, tisíckrát to budíž řečeno.«

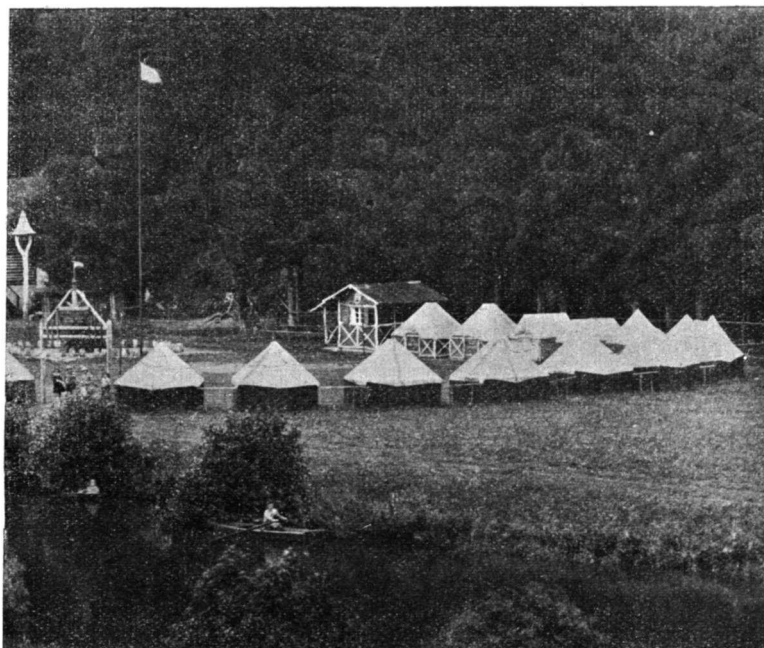
Jako nelze mluvit o soustavné tělesné výchově u nás před Tyršem, tak také není před ním vážných snah po zvýšení brannosti národní. Jeho výzva byl první smělý pokus po staleté přestávce, zaviněné naší politickou porobou a nepřipraveností.

Slova Tyršova o brannosti nazval bych — právě jako jeho názor na ideu národní a tělesné i mravní zdraví — věčnými pravdami, danými našemu národu na staletí. Na dalších generacích, a tedy i na nás, je, abychom, plníce jeho skvělý příkaz o věčném ruchu a pokroku, stále vážně sledovali, pokud v organizaci sokolské a v celém národě podařilo se uskutečnit veliké ty úkoly a je-li potřeba podle znaků doby, co měniti a doplňovati. To je minimum, kterým jsme povinni velikému odkazu a významu Tyršovu v našem národě i potřebám svého státu.

Mluvil jsem již a veřejně psal o tom, že Tyrš na svou dobu dokonale rozřešil tělocvik mužů, ale nezabýval se již podrobně tělesnou výchovou mládeže a žen. A to platí také o výchově branné. Za života Tyršova byly způsoby válčení úplně jiné a nikdo nemohl míti potuchy o tom, jak se bude válčit na příklad již ve válce rusko-japonské 1905, že ve válce balkánské 1912 zúčastní se boje i nebojovníci — ženy, děti, starci — mnoho nového že přinese válka světová a ještě více že se chystá pro konflikty budoucí.

Každý větší manévř ukáže i neodborníku, oč je pro vojenskou praxi cennější skauting, než kterýkoliv jiný způsob tělesné výchovy. Pro brannou výchovu není proto dnes tak důležitá tělocvična, jako všestranný výcvik v přírodě. Má to velikou výhodu v tom, že branná výchova se tak značně zlevňuje a umožňuje se a urychluje výchova velikých mas mládeže i dospělých. Bez soustavného cvičení v přírodě není možná účelná příprava budoucího vojína vůbec. Ovšem musí to býti harmonická výchova tělesná, rozumová, mravní i vojensko-technická, jimž nejde tak o rekordy, ale především o výchovu k povinnosti a službě, o výchovu občanských

ctností a dokonalé poznání způsobů dnešního válčení. Mýlili se ti, kdož před světovou válkou soudili, že zdegenerované lidstvo nevydrží námah dlouhé války. Rozhodující pro konečný úspěch nebyly síly tělesné, ale vedle sil hospodářských především síly mravní.

Typický tábor skautů československých.

Své výroky o brannosti národní napsal Tyrš v dobách, kdy jeho duch rozletěl se nejměleji a nikdy nic tak nezdůraznil, jako tento úkol našeho národa. Příkaz Tyršův nešel mi s myslí a byl podnětem, že jsem se zabýval přes třicet let studiem brannosti. Měl jsem k tomu v cizině dosti příležitosti. Když po návratu z cesty kolem světa doslechlo se nějak rakouské ministerstvo vojenství, že se zabývám branností, vyzvalo mne, abych vylíčil, co se kde děje pro zvýšení brannosti států a jaké jsou v té věci zkušenosti. Napsal jsem posudek, v něm jsem právem poukázal na nezdary vojenské výchovy i u národů militaristických, zrazoval od podobných

pokusů a za to doporučil větší podporu tělocviku a sportu a vytkl jsem přímo, jak rakouské úřady vědomě při anketách a jinde přehlížejí největší tělocvičnou organizaci Rakouska — české Sokolstvo. Týž názor jsem vyslovil i v německých časopisech vídeňských. Nepřiložil jsem, jsa vyzván, ruky k dílu, neboť byla by to práce pro stát, jenž se chystal k výboji. Ale není pochyby, že pro brannost lze vykonati mnohem více. Viděl jsem v tom ohledu cenné podněty v Americe, kde už před třiceti léty se prováděla branná výchova povinně i na vysokých školách, v různých státech evropských, u různých institucí v koloniích a hlavně v Japonsku, kde jasně mluví lidové pořekadlo: »Mezi stromy první je sakura, mezi lidmi první je vojín.« Vlivem šogunů, vojevůdců, kteří po dlouhá staletí byli pravými vládci Japonska, podřízena výchova rodinná, školní i všechny vlivy ostatní požadavkům brannosti státu a vytvořena dokonalá vojenská soustava výchovná, která zaručuje i při malé armádě stále vysokou brannou úroveň státu.

Není třeba znovu dokazovat, že branné výchovy je nám v nynější době na výsost potřebí. Pan prezident Beneš ve svém prosincovém projevu vyslovil naději, že náš stát bude v roce 1936 ušetřen války, ale současně zdůraznil nutnost výchovy k brannosti slovy: »Nelze spoléhat na Ženevu, že nás ochrání před válkou. Musí fungovati naše síly vlastní i spojenců. Nutno se bránit. Kdo by nevytrval do posledního dechu, mohl by být Ženevou obětován.«

Jestliže tak mluví přesvědčený pacifista a muž tak informovaný jako pan prezident Beneš, je jistě branná příprava u nás nezbytná. A je jí třeba, zvláště po velikých událostech roku letošního, abychom nelákali na sebe nepřátele svou nepřipraveností, jak se nám již stalo na počátku republiky, a kdyby přes nejlepší úsilí našich státníků a diplomatů k válce došlo, aby se nestala jatkami nepřipravených, hrobem naší svobody. Jasně mluví a varuje národní básník: »Po širém světě roztroušeny hroby nepřipravených«. A ministerský předseda dr. Hodža správně dokazuje: »Jen dobrá armáda je zárukou míru i demokracie.«

Mnoho zavinila u nás falešná ideologie, neváznost k armádě a přílišné spoléhání na Ženevu. Velkou vinu mají také ti, kdo šli z tělovýchovných organizací do centrálních úřadů a měli hned po převratu jako jeden z hlavních úkolů vytvořiti pro nás vhodný typ branné výchovy. Že ani za 16 let nebylo tu ani plánů k tomu, je dokladem naprosté neodpovědnosti a neschopnosti. Příliš snadno dosáhli jsme svobody.

Kdo viděl sestřelené lesy a města své otčiny srovnaná se zemí, kdo poznal tělesná i duševní muka těch, kteří museli opustit své domovy, aby se více s řími neshledali, ten sotva zanedbá tak hříšně obrany své vlasti.

Nejskvělejší vidina lidstva po věky mu zářící, světový mír stal se po světové válce tužbou všech. Náš skauting vyznával tuto víru již v »Základech junáctví«, vydaných v roce 1912, voláním po vlastenectví humanitním, které při národní svéprávnosti a úctě ke všem zaručí podmínky utěše-

Kreslení náčrtů krajiny.

ného vývoje lidstva v budoucnosti. A v posledních větách tohoto základního spisu čl. skautingu toužil jsem, aby skauting rozšířil se po celém světě a po skautech aby semkly se ruce a srdce všech národů. Ale lidstvu bylo postoupiti ještě těžkou zkoušku válkou světovou. Jaký div, že po ní přišlo období důvěry, v němž kromě nedostatečné péče o armádu nevykonali jsme pro zvýšení brannosti svého lidu téměř nic.

A přece je jasno, že jako nemůžeme rušit policii a četnictvo, pokud se krade a rozbíjejí lebky sekýrami, nemůžeme přehlížeti, že i národy podléhají vášním, že snadno může dojít k násilným činům, takže je nutno být připraven. Platí

to zvláště pro nás, kteří jsme na nejexponovanějším bodu Evropy. Vždyť o zvýšení brannosti usilovně pečují i Švédové, kteří skoro dvě stě let neměli války a nikdo je neohrožuje.

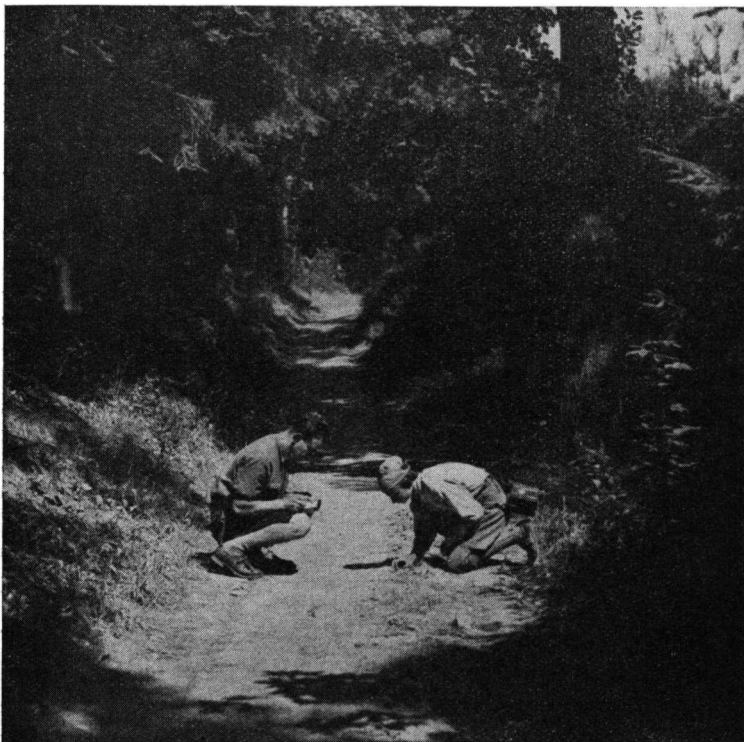
Mimoděk vtírá se vzpomínka na katastrofu českého národa, na kterou jsme právem, i na své předky, kteří ji zavinili, tolikrát žalovali. Národ po válkách husitských vlivem vyčerpání, Chelčického a Českých bratří stál také proti válce a pozdě pochopil, že pravdu měl Hus říka: »Braňte pravdy« a Žižka. I Čeští bratři na konec chápali se zbraní, ale pozdě, když už bylo o osudu národa na Bílé Hoře rozhodnuto. Také největší duch 17. století, Komenský, podlehl tomuto klamu a stavěl se proti bojovným cvičením, šermu, zápasu i plování a pozdě přešel k hlásání aktivity — ale to už bylo pro jiné, hlavně pro Němce, jejichž výchovu svým mohutným duchem ovlivnil i v tomto směru. Tam hlásal nutnost tělesné výchovy, ale založené, právě tak jako skauting na hrách, na souladu s přírodou, na výchově prací rukodělnou, hlásal výchovu i výuku dětí vzájemnou i vlastní a doporučoval dokonce, aby si hoši sestrojovali vojsko s vůdci a důstojníky, aby si upravovali tábory, řadili se v šiky, vedení aby měl jeden vůdce, vybraný z nich a všichni aby si střídavě zvykali veleti i poslouchat. Pro nás přišlo to pohříchu pozdě. Nepřipravenost stála 300 let poroby celý národ, který nesporně vynikal vysokou úrovní statečnosti a jehož příslušníci prokazovali bojovného ducha i v cizích službách až po sebeobětování.

Dnes jsou poměry trochu jiné, organizace míru, díky neúnavným, prozíravým duchům je u veliké většiny národů snahou opravdu vážnou, dějí se pokusy i o nátlak hospodářskými prostředky místo zbraní, ale kdyby to vše selhalo a náhodná konstelace zmařila nejlepší úsilí, těžce by asi žalovali budoucí také na naši lehkověrnost.

* * *

Význačnou osobností byla pronesena výtka, že nebylo po převratu občanské statečnosti konati povinnost vůči branné přípravě. O nás skautech to neplatí. Ještě za války, v roce 1917 napsal jsem článek, v němž jsem doporučoval hlavní důraz v budoucnosti položit na dorost a průzračně naznačoval naše úkoly v budoucnosti. Článek ten vyšel v »Tělocvičném obzoru«, který vydávalo Sokolstvo místo potlačeného »Věstníku sokolského«. Záhy po převratu psal jsem v listech denních, tělocvičných i skautských články s návrhy,

jak pečovatí o zvýšení brannosti národní. Pohříchu články ty byly napadány i z kruhů těch, kteří měli úřední povinnost tuto otázku sami řešiti. Pomíjeny byly mé návrhy na zřizování hradišť na pohraničí, kam by za mládeží přicházeli i dospělí. Je zajímavo pohlédnouti na mapu pohraničí našich sousedů, které dnes je soustavně obsazováno tábory Hitlerjugendu.

Co se tu stalo?

Názor můj, že brannost má počítati především s dorostem, byl rovněž potvrzen, ale také pozdě — po 17 létech, když vojenská správa vnesla na tělovýchovné korporace požadavek, aby ročně věnovaly branné výchově aspoň 50 hodin. Bylo tu poukazováno, že to není dobře možno, neboť všech

tělocvičných hodin je do roka asi sto. A pohlédme na skauty! Odcházejí v létě na měsíc i déle do táborů prázdninových, v přírodě tráví i konce týdne, po celý rok konají své vycházky a schůzky, kde se rovněž poučují o mnoha věcech významných pro brannou výchovu. Při pobytu v přírodě konají noční cvičení, noční hlídky, znají i správné opatření spánku za nepohody, poklesu teploty a to vše je důležitou součástí výchovy zdravotní a přípravou pro život vojína v poli. Spočítáme-li čas skautské mládeže prožitý v přírodě, bývá to 1200 i více hodin a jsou oddíly, které dokonce prožívají v přírodě celou pětinu roku. Zde je jasně viděti, že u dorostu máme podmínky opravdu povznést brannou úroveň národa a že skauting při trvalém a mohutném vlivu na mladou duši může povznést i mravní hodnoty celého národa, jak to bylo již konstatováno nejednou ve státech, kde skauting je podporován a mohl se plně uplatnit. Ostatně vidíme to stále, že i v jiných oborech dosáhli největších úspěchů v těch státech, kde založili své plány na výchově mladých.

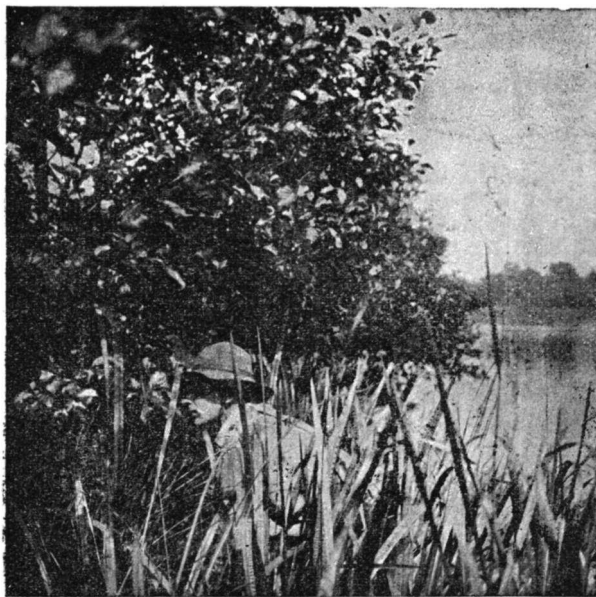
Zde padá na váhu i ta okolnost, že v tělocvičných organizacích cvičí jen asi desetina dospělého členstva, kdežto ostatní jsou ve skutečnosti jen členy přispívajícími.

Důležitou okolností je i to, že vlivy na mladé duše jsou nejsilnější a nejtrvalejší. Kdežto skauting je opravdu úplná, všestranná branná výchova, nelze považovati za dostatečnou brannou přípravu, když někdo na př. pěstuje jenom střelbu, jiný opět pouze jízdu na koni a nepěstuje při tom ostatních nezbytných složek branné výchovy.

Velikou předností skautingu je, že brannou výchovu koná, ale o brannosti mnoho nemluví ani mládeži ani rodičům a dokonce právem se brání výtkám militarisace mládeže. Dnešní záplava úvah, článků a zpráv o brannosti bez pozitivního řešení jistě nadělá více škod než prospěchu a otupuje jen zájem, jež má dnes náš lid pro tuto potřebu státu.

Je také velikou škodou celého řešení, že nikdo nedbal našeho volání, že lze přímo ideálně spojit v teorii i v praxi snahy mírové s brannou výchovou, že skauti jsou ohromnou ligou míru, spojenou činností se Společností národů, že je to hnutí navazující stále bratrské styky s mládeží celého světa a s úspěchem i mezi politickými odpůrci, při tom však že skauting stejně dokonale připravuje pro obranu vlasti přirozenou brannou výchovou v přírodě. Je zajímavo, že ani po válce nikde skauting neměnili k vůli zvýšení jeho branných hodnot přes to, že tu byly veliké zkušenosti z války.

Je litovati, že skauting ani jako branná výchova nedoznal u nás podpory, ale naopak často i nejvyššími úřady byli podporováni lidé a díla, jež hlásala pravý opak. Knihy takové rozdávány byly i do žákovských knihoven, a ještě v těchto dnech v příručce pro předvojenskou výchovu na školách národních doporučuje se jako pramen k studiu brannosti spis, z něhož cituji: »Poslušnost je nebezpečný mravní zákon. Junáci jsou rozhodnými antimilitaristy a postaví se proti

Plížení při břehu »Kurýr«.

každé válce. Kdyby vypukla válka, nesúčastnil by se jí junák ani v nejmenším.« Je to podivný názor na junáka a nejtěžší povinnost občanskou. A tak po léta a dodnes vítězí ohledy stranické i politické nad zájmem mládeže a státu. Nepřípustné je i ozbrojování stranické, podle politických stran, ať přímé nebo zastřené. Bylo by na ráz po klidu a odnesla by to, jako u nás vždy, nejtíže mládež, o které se mnoho mluví, ale ve skutečnosti se jí dbá méně než jinde.

Skauting uznali všichni přední pracovníci našeho národa,

ale i ten ušlechtilý Haberman v roce 1918 byl přesvědčen, že u nás bude tolik skautingů, kolik je politických stran. A skoro se to vyplnilo — ovšem ke škodě mládeže, není-li spolupráce všech a jednotícího ducha doma, ani účasti v organisaci světové.

Ten osud nesmí stihnouti brannou výchovu. I když bude prováděna různými korporacemi, musí se tak díti jen pro stát, jednotně a s vědomím nezbytného ústředního ovládnání všech. Když Svaz skautů a skautek rep. čsl. dostoupil v největší konkurenci, skoro bez pomoci a za nepřátelství tolika vlivných lidí na 50 tisíc účastníků, mohl sjednocený skauting odchovávatí už snad půl milionu, snad i mnohem více mladých lidí a dobře je připravit pro službu vojenskou, kdežto takhle jsme zanedbali v nejistých dobách brannou přípravu celé jedné generace.

Právem dnes i z kruhů mimoskautských se poukazuje na to, že kdyby byl skauting zavedl Sokol, byly by jej následovaly druhé organisace tělovýchovné a mohla být branná výchova v našem státě rozřešena dokonale i bez zvláštního zákona.

* * *

Chystá se zákon pro brannou výchovu obou pohlaví, na školách, v tělovýchovných organisacích, poměrně do vysokého věku, za dozoru zvláštního sboru do kruhů vojenských. Branná výchova tudíž zasáhne hluboko do života jednotlivce i korporací, které se zabývají výchovou.

Je důležité, jak bude vytvořena pro naše speciální poměry. Vojenský výcvik, jak byl již před válkou zaváděn v mnoha státech a nakonec i v Rakousku (Jugendwehr, Knabenhorten, středoškolská Junobrana), nesetkal se nikde se zdarem. Úspěšné služby konal teprve po válce a to jen ve státech autoritativních. Pro ty, kdo chystají útok, nehodí se ovšem všelidské, mírové snahy skautingu.

Metoda skautská založená na plnění hesla »Buď připraven«, které přejali skauti celého světa od japonských samurajů zároveň s povinností denně vykonati dobrý čin, hlásá ke zvýšení brannosti cestu přirozenou. V této brožuře také mluvíme jenom o prvním stupni obrany státu, o branné výchově mládeže do 17 až 18 let, která velikou většinou je dosud ve školách. Učitelstvu mohou metody skautské býti zvláště blízké, neboť jdou v čele hlásanému pedagogickému

pokroku, činné škole, rukodělným pracem, demokratické autonomii i ve všech metodách, o které se často dosud jen pokusmo snaží moderní výchova, ale které skauting rozřešil již před čtvrtstoletím kladně a šťastně.

Druhou cestou branné výchovy je vojenský výcvik, jenž snadno se zvrhá v bezduchý drill, před jehož užitím

Signalisování heliografem.

pro mládež mohu jen varovat. Je na místě jen tam, kde jde o dospívající muže (po 18. roce), o nezbytný, rychlý výcvik velikých mas a v armádě při nácviu úkonů, jež nutno automaticky, bez rozmyšlení, s největší přesností a rychlostí provést.

Zdá se, že dnes jsou již názory rozumnému řešení branné výchovy příznivější. Předseda branné komise v Poradním sboru pro tělesnou výchovu při ministerstvu veřejného zdravotnictví a těl. výchovy, generál A. M. Číla, prohlásil za souhlasu všech přítomných v těchto dnech skauting za typickou a nejvhodnější brannou výchovu mládeže do 18 let.

* * *

Všem nám, kteří jsme mládeži věnovali život a otázku brannosti mládeže snažili se prostudovati až do dna, je příkazem hájiti skautskou výchovu jako nejvhodnější brannou výchovu mládeže a starati se, aby byla zákonem uznána za rovnocennou vojenskému výcviku. Nejpřednější mužové našeho národa, oba naši presidenti, Dr. Rašín, Švehla, Dr. Kramář, Klofáč, Soukup, nejpřednější odborníci vychovatelští, lékařští, největší vojenské autority nejen naše, ale i Anglie, Ameriky a Francie, shodli se v úsudku, že skautské výchovy je mládeži na výsost potřebí a že jest nejvhodnější cestou k povznesení brannosti národní.

Ukázalo se to nejlépe u národů, kteří šli svobodní do světové války. V Anglii stihla mobilisace skauty v lesních táborech, u řek, jezer a moře. Anglie neměla tehdy povinné vojenské služby. Baden-Powell vydal prohlášení, aby starší a bývalí skauti šli do fronty, mladší k pomocným službám. Angličané věděli, co je to, posílali své syny do války, první vojenská autorita Anglie, generalissimus Kitchener prohlásil na rozdíl od jiných vojevůdců a státníků hned na počátku války, že potrvá nejméně tři roky, než spojenci vniknou do Německa. A přece skauti šli po desetitisících konati těžkou službu. V zázemí konali hlídky po celém pobřeží a všechny služby, jaké u nás konávají záložníci, na frontě vykazali nejlepší zdravotní stav, měli největší procento vyznamenaných — přes 30 tisíc, ale pro svou odvahu i nejvíce mrtvých.

Také živý zájem našeho lidu o brannost je radostným zjevem, je však již nejvyšší čas přistoupiti ke skutkům. Je třeba říci jasně, čím se má výchova v organizacích doplnit, aby byla opravdu brannou výchovou a přípravou pro armádu.

O skautskou výchovu projevují dnes u nás zájem mnohé organizace, zavádějí skautské disciplíny, ale dokonalé výsledky mohou míti jenom ti, kdo budou úkol řešiti s celou vážností a láskou k věci, přijmou také skautské metody práce, seriosní přípravu vůdců, slib, zákon, vybudují umravňující prostředí, jež provede zušlechtnění mládeže, výchovu vzájemnou a samo-správu její až po účast ve světové organizaci. Píši to otevřeně, neboť ve věci tak významné je nutno říci pravdu.

Poukázal jsem na některé chyby, které se staly ve věci branné výchovy i na jejich příčiny, ne proto, abych dodával materiál defaitistům, ustrašencům a lidem, jimž je lhostejný osud naší svobodné republiky, ale aby byl již konec váhání a při-

stoupilo se k práci soustavně. Odpovědné kruhy vojenské a všichni, kdo si věci všimají, vědí dobře, že skauti mluví jasně a důsledně — slovy i činy a že také brannou výchovu mládeže svým systémem příkladně rozřešili. V poslední době vidíme, že ve školách i spolcích klade se větší důraz na vycházky do přírody a bere se zvýšený zřetel ke skautským prostředkům výchovným.

Rukodělné práce v táboře.

Věřím pevně, že při dobré vůli podaří se v naší mládeži probuditi pravého ducha statečnosti, obětovnosti a lásky k rodné zemi a budoucí obránce vlasti vyzbrojiti všemi vlastnostmi a schopnostmi, aby se stali důstojnými nástupci našich velikých vojenských postav historických i z nedávné minulosti.

A budeme-li i mravně přísní, aby nic nepodlamovalo důvěry občanstva v spravedlnost, poctivost a schopnost odpovědných osob ve vládě, armádě i v politických kruzích, můžeme s klidným svědomím hleděti vstříc budoucnosti svého národa a státu.

Snad po nynějším horečném napětí Evropa se na čas uklidní, ale bylo by chybou oddati se důvěřivosti. Nebude nikdy plně bezpečnosti v Evropě a na Dalekém východě vyvstává bílé kultuře nový přízrak — žluté nebezpečí. Čekali

jsme je, ale za sto, dvě stě let, ve skutečnosti jeho hospodářský výboj do celého světa stává se skutkem již dnes. Ohrozí časem povážlivě životní podmínky Evropy a Ameriky a je třeba záhy se připravovati hospodářsky i mravně. Nezaměstnanost a z toho plynoucí krise hrozí státi se zjevem trvalým, proto skautský primitivismus a skromnost měly by záhy být pojaty do plánů naší budoucnosti. A jelikož jde o hlubokou převýchovu generací, bude nejlépe vůbec jíti cestami výchovy skautské.

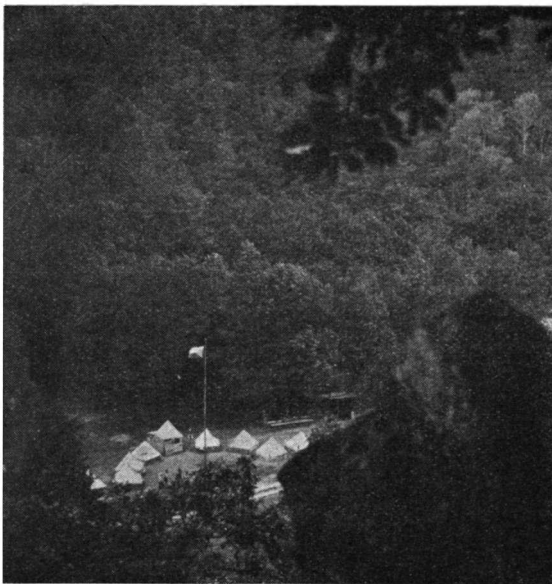
Počítáme s pěstováním skautské branné výchovy pro celé příští generace. Kéž skautské heslo a zásady stanou se trvalou složkou naší národní kultury!

A. B. S.

V Praze 15. března 1936.

SKAUTING BRANNOU VÝCHOVOU MLÁDEŽE.

Jak vznikl skauting.

Tábor v lůně lesů.

se touhou po volném vzduchu a osobitou kulturou života venku v přírodě na rozdíl od života sedavého v uzavřených místnostech, ať se děje za jakýmkoli účelem, ovšem upravený jako výchovný systém.

Je to snaha po návratu k harmonickému prožívání života, jak to dovedlo šťastné pohanství Helénů a vůbec antických národů, pokud nepropadli přemíře a rafinovanosti své kultury. Ideálem antického Řeka byl statný atlet-bojovník, muž svobodný a vzdělaný, za něhož práci vykonávali otroci. U řady starověkých národů kultura těla po stránce fyzické, prováděná nejpřirozenějším způsobem, dospěla vrcholu.

S příchodem křesťanství, jemuž tělo bylo nástrojem ďábla, nastal v tělesné výchově úpadek na několik století. Přednost měl člověk nořící se v mystické taje víry v ztemnělých klášterních ambitech a kobkách.

Temno bylo prolomeno teprve paprskem renesančního hu-

Pro správné porozumění směrů a cílů skautského hnutí a pro náležitě ocenění jeho významu pro výchovu mládeže a dorostu pokládáme za nutné ujasnit čtenáři jeho vznik, podstatu a praktické jeho upotřebení.

Skauting není v své podstatě nic jiného, než plod moderního humanismu, vyjadřujícího

manismu, který prudkým světlem ozářil zatuchlé kouty středověké scholastiky. Humanismus vysvobodil duši, nikoli však tělo. Hnutí renesanční ztratilo se v kritické filologii, místo aby se vrátilo k olympijským hrám.

Ani arcibiskup J. A. Komenský, ač otevřel tolik bran přirozené výchově, nedovedl se odpoutati od trvajících tehdy názorů na tělesnou výchovu a některé prvky této výchovy přímo zamítal. Vyučoval smyslovým názorem, vycházel do přírody za vzděláním, snažil se, aby každý lidský tvor vychováván byl v bytost rozumnou, aby v něm byly rozvinuty všechny schopnosti dané člověku Bohem. Šťastným byl mu ten, kdo přicházel na svět se zdravým tělem, ale šťastnějším, kdo odcházel se zdravou duší. Tedy i jeho filosofické a pedagogické názory dávaly přednost spíše rozumu a vědění než fysickému zdokonalování lidské bytosti.

Pak přišel Rousseau, aby aspoň mládež oprostil pout suchého klasicismu a papírové vědy a vrátil jí mládí a jeho radosti. Ale všechny tyto i pozdější snahy potýkaly se marně s reakcí oficiální pedagogiky, které vždy záleželo více na počtu probraných stránek v tlusté učebnici, nežli na skutečném životě. Tato pedagogika vždy dávala přednost přecpanému mozku před nádherně vyvinutým hrudníkem. Vedle toho život sám stával se rozvojem civilisace tak spleťtým a boj o skývu chleba tak náruživým, že z Rousseauových ideálů ani pro mládež mnoho nezbylo. Vychovatelé nedovedli tehdy spojit výchovu rozumovou s výchovou tělesnou a propast mezi nimi spíše prohlubovali, než aby ji hleděli překlenout.

Chceme-li dále sledovati vznik skautingu, jest nám přihlédnouti k národům anglosaským, Angličanům a Američanům. V Americe to byl v prvé řadě filosof Emerson, který ve své transcendentální filosofii, vycházející z poznání a ze zkušenosti, chápe zhoubné důsledky přepjatého moderního života, nakaženého neblahými vlivy nepochopené civilisace. Prakticky provádí jeho myšlenky David Thoreau, který slučuje prostý, primitivní život v přírodě se studiem přírody a v svých spisech, zejména v krásné knize »Walden« ukazuje, jak prostě, rozumně a zdravě lze žíti mimo dravý proud moderní civilisace. V Anglii je to R. Kipling, který svými »Knihami džunglí« vzbudil zájem o život ve volné přírodě. Toto studium přírody — ne v musejních sbírkách a v papírových herbářích, ale v jejím klíně — budí lásku k přírodě, tomu co žítové v ní a po ochraně všeho živého i neživého,

co v ní žije a trvá. Přišel Johnson, Brehm, Schillings a zejména bratři Keartonové a ukázali, že studiem a fotografickou kamerou více lze pro poznání přírody vykonati, nežli puškou.

Tento návrat k přírodě je hlavním — ovšem nikoli jediným — prvkem hnutí skautského. Nuže, čím se nám jeví skauting pozorován s tohoto hlediska? Skauting je reakcí na zindustrialisování života hlavně městského člověka, který touží navrátiti se do onoho šťastného stavu lidství, kdy se mohl vyžít volně, svobodně, nespoután ohledy napravo, nalevo, kdy byl sám svým pánem a jeho sluhy slunce, vzduch a voda, kde příbytkem a chrámem byla mu celá příroda.

Tohle pochopili nejdříve v Anglii a v Americe a už dávno založili různé tábornické kluby, Camping Clubs, a jak jen mohli, dali sbohem začouzeným a zaprášeným městům a uchýlili se do kraje k jezerům, k horám a žili pod plátnem, »under canvas«, ve stanech, zabývajíce se hrami, houbou, rybolovem a jinou rekreací, kterou možno provozovati na volném vzduchu. Když toto hnutí přišlo k nám, byla to mládež, která předcházela a nikoli dospělí a zní dnes neuvěřitelně, čteme-li, že propagátor táboření musel si vyžádati posudek universitního profesora dr. Thomayera, aby se rodiče nebáli dovoliti svým dětem spáti ve volné přírodě.

Z toho, co tu právě bylo řečeno, je na snadě, že u nás návrat k životu v přírodě nešel tak rychle a hladce. Dlouho trvalo, než byly prolomeny ledy a lidé počali se vytráceti ze začouzených hospůdek aspoň někam na »letní byt«, kde bylo třeba horší pivo, ale přece jen méně prachu, sazí a čmoudu než v městě. Ale v posledních dobách — a nejen u nás, ale všude v světě — nastalo pravé stěhování národů v dobách prázdná a každý snaží se v nejkratším čase nalapati co nejvíce čistého vzduchu, dáti se prozářiti sluncem a omýti chladnými vlnami vod. Krása přírody a její velebný klid dají odpočinouti zbičovaným nervům a vlijí nové síly do žil, posilu k novým zápasům.

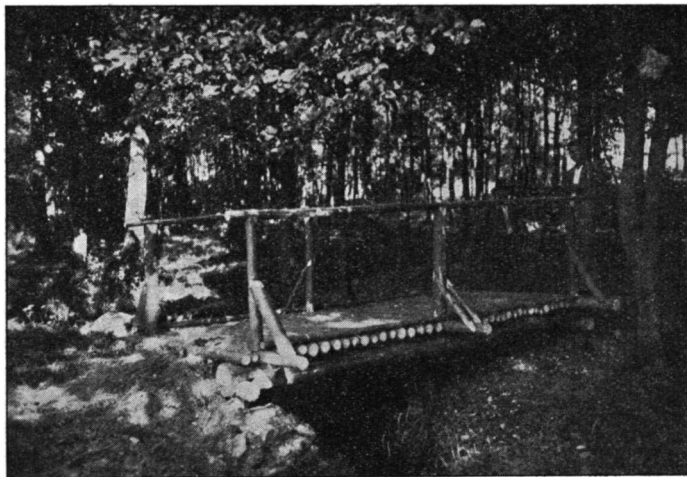
Po malé, ale nutné odbočce vracíme se opět k skautingu. Pokud se hnutí po obnově života obracelo výhradně a jen k dospělým, nemělo mnoho nadějí na úspěch a nezdálo se, že vykoná své vážné poslání. Byl to americký přírodozpytec, lovec a malíř Ernest Thompson-Seton, který se obrátil se svými tužbami k mládeži. Místo antického Řeka našel si ideál v severoamerickém Indiánu, ovšem v takovém, jak nám jej líčí Fenimore Cooper nebo Longfellow. Byl to atlet,

hrdina a nezkažený syn přírody, ten jeho Indián. Na tomto podkladě založil organizaci mládeže zvanou »Woodcraft Indians«, v níž uskutečňoval ideu návratu k přírodě a k čistému lidství. Jej však přivedl k práci pro mládež ještě jiný popud, který vlivně působil na jeho povahu. Bylo to jeho vlastní potlačované a ponižované mládí, utlačené přepjatým pobožnůstkářstvím rodiny, kde stále ještě hloubali, přichází-li člověk na svět hříšný, kde děti byly honěny k čtení bible, k modlitbě, k recitaci žalmů, z kostela do kostela, kde nebylo chvíle, aby jim nebyla připomínána hříšnost tohoto světa. Seton viděl, jak tím trpí i jiná mládež a z tohoto suchopáru života rozhodl se ji vyvésti. Řídě se heslem, které položil v čelo své nejlepší knihy skautské »The Book of Woodcraft« a jež zní: »Protože jsem poznal trýzeň žízně, chci vyhloubiti studnici, z níž by každý mohl pít«, vrátil mládeži mládí a jeho radosti právě v prožívání života v přírodě.

Je pozoruhodno, že ani vlastní zakladatel skautingu nebyl vychovatelem z povolání v pravém slova smyslu. Je to nyní nejší Lord Robert Baden-Powell of Gilwell, anglický důstojník, plný citu pro lidskou bídu a plný pochopení pro lidské štěstí. I on — výborný pozorovatel — poznával bídné výsledky t. zv. kultury při jejím působení na mládež. Viděl rozdíl mezi rafinovanou výchovou hochů i dívek v kulturní Evropě a mezi přirozenou výchovou mládeže u národů primitivních. Při svém dlouhém pobytu v koloniích měl příležitost stále si ověřovati fysickou nedokonalost rasy bílé, pokažené kulturou, a tělesnou zdatnost národů divokých, žijících v těsném splynutí s přírodou. Viděl svalovou mohutnost a křepkost primitivů, poznal jejich smyslovou bystrost a pohotovost, sledoval schopnost úsudku a rozhodování a přišel k názoru, že život v primitivních poměrech, v pouštích, pralesích, džunglích a veldách »kde není vodovodů ani pekařských krámů za rohem; kde zažehnutí ohně a úprava zvěře za pokrm je denním úkolem zálesáka; kde nutno se postaviti tygru nebo lvu s touž pohotovostí, s jakou skáče do rozjeté tramvaje; kde neznalost stopování, orientace vede člověka k smrti hladem« — je pravou výchovou mladého člověka, aby vypěl nejen rozumově, ale i fysicky a mravně.

Jako člen civilisovaného národa živě pocitoval, jak pozvedla by se povšechně úroveň mládeže přirozenou výchovou a jak ohromný vliv by mohla míti taková výchova na budoucího občana, člena národa, státu i lidské společnosti. Nespokojuje se tedy jen studiem přírody a primitivním životem

v ní, ale snaží se dospět k vyjádření mravní podstaty lidského bytí. Tu mu již také pro jeho výchovnou soustavu vyplývá její sociální význam. Poznal, jak je skauting mládeži žádoucí, jak ji získává svým romantickým kouzlem a jaký vliv má na ni. Sám o tom napsal: »Působnost skautingu vábí hochy všech tříd i těch nejchudších. A ti to právě jsou, jimž nejvíce chceme pomoci. Žádný národ v budoucnosti nemůže svoliti, aby naši lidští bratři žili v kalu a špíně po celý život jen proto, že v kalu a špíně byli zrozeni a nebyla jim nikdy podána ruka, aby se z nich vymanili.«

Stavba mostku.

A tu již máme pohromadě všechny základní prvky, na nichž je vybudována výchovná soustava skautského hnutí. Je to návrat k přírodě a k životu v ní; je to splácení dluhu mládeži, které vrací její mládí a radost z něho; je to výchova člověka po všech stránkách dokonalého. Skauting je v jádře obrodné hnutí mládeže, toužící po obrodě ducha i těla. A ne jen po obrodě jednotlivce, ale celého kolektivu. Skauting dbá kultury těla: fyzického zdraví, krásy, křepkosti, odolnosti a vytrvalosti. To však k harmonické výchově nestačí. To by byl jen sport, pouhá tělovýchova. Skauting dbá i kultury mozku: rozvoje rozumu, znalostí, úsudku, vědění. Ale ani

to nestačí. To by byla škola. Skauting dbá i kultury srdce a ducha: tvoří charakter, mravní odolnost, rozvíjí lásku k lidstvu i svému národu a posiluje pohotovost ke všem mravným službám a tím korunuje svou výchovnou práci. Je to harmonická výchova všech duševních i tělesných mohutností mladého člověka, při čemž se mu poskytuje nejširší příležitost, aby na svém ušlechťení spolupracoval.

Skauting s různých hledisek.

Málokteré myšlénce dostalo se u nás na počátku tak malého pochopení a porozumění jako skautingu. Veřejnost zůstala pouze na povrchu, spokojila se s tím, co se na skautingu vidí a jak se projevuje navenek, ať už organizačními formami, nebo krojem, nebo konečně tábořením, v němž mnozí vidí skauting celý. Řekne-li se u nás »skaut« nebo »skautování«, představí si většina hochy v zelených nebo hnědých košilích s nahými koleny a širokými klobouky. Celá podstata skautského hnutí, jeho jádro, způsob života a výchovy, účel a cíle zůstávají veřejnosti namnoze skryty.

Máme-li poznati cíle skautské výchovy, je potřeba posouditi skauting s různých hledisek a vyšetřiti různé vztahy, které má k vnitřnímu životu mladého člověka a projevům jeho jako jednotlivce i jako člena lidské společnosti v širším smyslu a k vlastnímu národu v smyslu užším.

Thompson-Seton definuje své hnutí těmito vzhlasnými slovy: »Chci vyložiti zákonník velkých Rudochů pro vzrůst a vedení všeho mladého lidu, pro vytvoření jejich těla a pro pomoc a posílení jejich duše. Neboť mají jíti životem s otevřenými očima a pevnou rukou, jež se neminou cíle. Žádná nesnáz, námaha, neštěstí nebo křivda nemají se jich dotknouti, ale čeliti jim mají bez zaleknutí s klidnou hrdiností zkušeného bojovníka a prokázati, jak dokonale každý svou vlastní vůlí je vládcem duše v důstojné její těla schránce.«

Baden-Powell poví nám to jednodušeji: »Skautováním rozumím práce, úkoly a vlastnosti objevitelů, zálesáků, průkopníků, hraničářů a osadníků. Z prvků jejich práce vytvořena je soustava her a cvičení, které hoví touze a přirozené náklonnosti mládeže a mají pro ni na výsost významný vliv výchovný.«

Mluví tedy stejně jako Thompson-Seton, jenže bez poetického a symbolického zabarvení slov. A Baden-Po-

well rozvíjí svou myšlenku dále a stanoví poměr svého hnutí k složkám, s nimiž přichází v styk.

Vzhledem k hochům: »Skauting vytváří přátelské kroužky, které splývají v přirozenou organizaci. Podporuje jejich obraznost, vtip a rozhodnost. Poskytuje zajímavý život v přírodě. Učí je zdolávat úkoly a překonávat překážky často velmi obtížné. Je bezpečným průvodcem v nebezpečné době jinošského života — (tu se naráží na dobu pubertální a postpubertální, kdy tak mnoho chlapců sejde na scesti) — a je přirozeným přechodem z teoretického života školního do životní praxe, jejíž je průpravou. Zvyšuje fyzické zdraví, přispívá k vývoji sil a k povznesení duševnímu. Učí energii, kázně, statečnosti a vychovává charaktery.«

S hlediska sociálního: »Vychovává mládež všech tříd na podkladě stejných zákonů, řádů a mravních zásad a vyrovnává tak protivy sociální. Učí netříditi lidí podle toho, co mají, nebo co představují, ale podle toho, jací jsou. Na každého člověka učí dívat se jako na lidského bratra, jemuž pomáhá kde a jak může.«

S hlediska národnostního: »Vychovává dobré občany. V tom je jádro celého hnutí. Řádný občan je základem státu, je uvědomělý a vždy spolehlivý obránce a zastánce svého lidu, národu i vlasti. Při tom však nezapírá všelidského bratrství a stává se hlasatelem snahy po věčném míru v porozumění se všemi národy světa.«

Z toho všeho, co tu řečeno, vyplývá, že skauting není pouhou organizací, která hledá jen vnější a hmotné vztahy jednotlivců a podle těch je slučuje v organizační celky. V skautingu je organizace jen oporou a podkladem k šíření myšlenky, neboť skauting v podstatě své je hnutí a to hnutí mravně obrodné, jak už prve bylo řečeno.

Všechna skautská práce konána je pod zorným úhlem pravého, čistého a celého lidství. Touží vychovati člověka dobrého, pravdivého a krásného. Jsou to jistě vysoké cíle, jež si skauting položil a snaží se dobrati se k nim duchovně, věren heslu, které opět razil Baden-Powell: »Je to duch, který padá na váhu, nikoli forma.«

Zakládá společnost mládeže, s kterou se staví rovnýma nohama přímo do lidské společnosti, třeba rozvrácené, a touží ji obroditi, zlepšiti a hlavně zlidštití. V správě této společnosti poskytuje mládeži nejširší autonomie, vyžaduje prostotu a jednoduchost ve všech projevech, učí žítí střízlivě a skromně, káže zdrželivost v rozkoších tělesných i dušev-

ních, odříká se všeho, co porušuje prostotu života, stírá rozdíl mezi bohatým a chudým, mezi silným a slabým, mezi dělníkem rukou a hlavou.

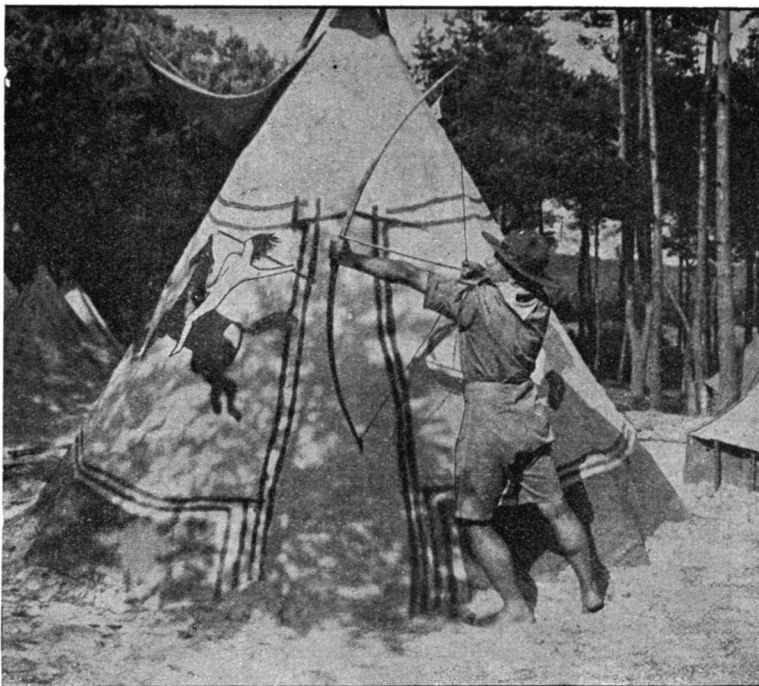
Východiskem výchovné činnosti skautingu je práce. A to napřed praxe a pak teorie, tedy postup empirický. Učí zručnosti, čímž práci ulehčuje. Práci zvyká a to i práci nepřijemné. Učí ji správně oceňovati a to zejména práci tělesnou, která je protivahou nečinné výchovy školské. Nabádá pracovati radostně, dobrovolně, bez nátlaku, s kázní a s pochopením užitku z práce. V skautingu hra a práce jdou ruku v ruce, každá hra mění se v práci, nebo je přípravou práce. Skauting činí z práce mravní povinnost k společnosti.

Ze společného života každé skupiny hochů nebo dívek, kterou váží stejné zájmy, stejné potřeby, stejné starosti, stejné nesnáze, stejné povinnosti a úkoly, stejné radosti a cíle, vyplyne i zvýšení smyslu pro odpovědnost jednoho za všechny a všech za jednoho a zvýšení smyslu pro společné blaho.

Výchovný systém skautský dovedl však jako žádný jiný vyjítí vstříc všem potřebám a tužbám mládeže z jejího psychologického založení. Mládež — hlavně v době pubertální a postpubertální — je duševně založena nanejvýš romanticky, touží po dobrodružstvích, ráda se poddává vlivu »hrdiny«, jež si vytvoří podle svého vkusu a nálady. Je těkavá, sobecká, ale při tom zvědavá a lačná poučení, k němuž chce dojít pokusy a vlastní zkušeností, třeba s trpkými zklamáními, ale nikoli školsky suše a dogmaticky.

Tohle vše — a ještě jiné duševní projevy — podchycuje skautská výchova a nedá jim provaliti se do zruďnosti, ale tak je usměrňuje, aby mohly býti použity jako přirozený základ výchovy. Abychom mluvili hodně věcně: romantiku podchycuje tábořením a životem v přírodě, při čemž dává prožítí různá dobrodružství a nahromadí různé překážky, aby bylo viděti i rub romantiky — všední a holou skutečnost. Těkavost usměrňuje vycházkami a změnou pobytu. Nebezpečnou dobu puberty krotí více méně namáhavou tělesnou prací, tělesnými cvičeními, rozumným sportem, střídmým životem. Sobectost napravuje závislostí druhu na druhu, zvědavost studiem přírody a celou soustavou t. zv. odborových zkoušek z různých vědomostí, zručností a pohotovostí. Ušlechtilou ctižádost podporuje soustavou skautských stupňů a různými odměnami za mimořádné výkony a pak rozumně vedenou závodivostí. »Hrdinou« pak je hochům jejich vůdce,

který, je-li schopný, získá si neomezenou důvěru svých svěřenců, je jim nejvyšší autoritou a vzorem, za nímž jdou důvěřivě a bez pochybností. V tom však — důrazně buď řečeno — tkví hluboká a závažná odpovědnost vůdce, aby hochy dobře vedl a v ničem je nezklamal, zejména ne v ocenění vůdce povahy, která musí býti hochům symbolem poctivosti, spravedlnosti a mravní čistoty.

Lukostřelba.

Skauting je konečně hnutí ryze demokratické. Pomáhá každému hochu, aby se uplatnil, jak nejlépe dovede, aby vyjádřil sám sebe co nejúplněji v plné odpovědnosti k sobě i k lidské společnosti. Vnějších projevů solidarity (kroje, organizace a pod.) nezneužívá v práci vnitřní. Nezná rozdíly ani třídy, ani rasy, ani vyznání, zná jen člověka, svého bratra. V práci koná stejné výkony — kope, vaří, pere, uklízí — starý jako mladý, zámožný jako chudý. Jeho cílem a metou

je bytost, kterou krásně definuje třetí bod slibu amerických skautů, kde se praví, že hoch učiní vše, aby byl »fysicky silný, duševně probudilý a mravně přísný«. A hlavně ono mravní povznesení je cíl, ke kterému skauting spěje, ono soustředění veškeré činnosti k heslu »Služba«. Skauting je organisován pro službu, všechnu službu, jakoukoli službu, vznešenou či prostou, velkou či malou, právě jen pro službu, ale pro službu vždy mravnou.

Rozšíření skautingu.

Počátky praktického využití výchovného systému skautského dlužno klásti do r. 1907, kdy Baden-Powell konal zkušební tábor na ostrově Brownsea a vydal základní dílo skautské »Scouting for Boys«. Už před časem napsal ze svých zkušeností spis »Aids to Scouting« pro potřeby vojenské, kde naznačuje a provádí výchovu »scoutů«, členů armády, kteří vycházeli před hlavními voji na zvědy a připravovali bezpečnou cestu. Vrátiv se z kolonií poznal, že této jeho knihy používají mnozí při výchově hochů. Knihu tedy upravil pro mládež a hnutí dal i jméno »scouting«, t. j. výchova hochů takovým způsobem, aby měli tytéž vlastnosti, tělesné i duševní, jaké se očekávaly od »scoutů«, vojenských předních hlídek, rozvědek a to hlavně po mravní stránce povahy. Nikoli tedy ve vojenském smyslu toho slova — zvěd, harcovník — ale v přeneseném, znamenajícím hochu, který touží vše zvědět, tedy všezvěd. Jiný anglický název pro příslušníka hnutí je »pathfinder«, ten, kdo hledá cestu nejlepší a nejkratší k dosažení ušlechtilého cíle.

Skauting se ujal nejvíce mezi národy anglosaskými, tedy nemilitaristickými. Anglie s koloniemi má dnes hodně přes tři čtvrti milionů skautů. Spojené státy severoamerické překročily číslo 1,300.000. Protože myšlenka skautská obsahuje universální, všeobecně platné a neobyčejně šťastně soustředěné prvky výchovné, stala se hnutím mezinárodním. Zapustila kořeny ve všech státech evropských a ujala se i v ostatních dílech světa. Podle povahy národa vzalo na sebe hnutí skautské v různých zemích různý ráz. Tak v předválečném Německu vedeno bylo ryze vojensky hlavně důstojníky a poddůstojníky. Že mládež takto vedena býti nechce, vidno z toho, že se skauting v Německu ani přes válku neudržel a po ní se rozpadl na skupinky ideově se potírající a — jak dnešní poměry ukazují — německá mládež dostala se do víru života

politického, kde se vybíjela v nejvášnivějším radikalismu, v kterém se poválečné Německo utápělo a dnes skauting v Německu, jako takový, úplně mizí v autoritativním vedení veřejného života.

Světová válka přerušila na čas rozvoj skautingu, ale brzy po válce hnutí oživilo a už v r. 1920 konal se první světový sjezd skautský — Jamboree — v Londýně, po něm následovaly sjezdy v Kodani v r. 1924, v Birkenheadu u Liverpoolu v r. 1929 za účasti 50.000 hochů 44 národů, a poslední v Gödöllö u Budapešti v r. 1933, rovněž s ohromnou účastí všech sdružených národů. Mezinárodní ústředí je v Londýně a najdeme nyní skautské hnutí v každé zemi, v každého národa v 53 státech. Je to touto dobou skoro pět milionů organizovaných skautů a skautek na dobrovolném podkladě. Výjimku činí Itálie, kde fašistický režim zařadil skauty do vlastní organisace »Balilla« a SSSR, kde hnutí skautské nahrazeno je hnutím Mladých průkopníků a Komsomolců, vytvořeným na základě zásad III. Internacionály. Vedle hnutí směru Baden-Powella je v Americe neveliké samostatné hnutí Thompsona-Setona, zvané »The Woodcraft League of America«, v prostředcích výchovných omezené.

K nám přišel skauting sice velmi záhy po vzniku svém v Anglii, ale přece jen pozdě. První pokusy se skautingem konal jeho zdejší zakladatel, prof. A. B. Svojsík, v r. 1911. V r. 1912 vyšlo jeho základní dílo české o skautingu, »Základy junáctví«, jak se slovo skaut překládalo po našem a mělo vyjadřovati stejný obsah jako slovo skaut. Nutno však uznati, že v širší veřejnosti se název »junák« neujal a zůstalo při názvu »skaut«.

Proč pravíme, že skauting k nám přišel pozdě? Ne vinou jeho propagátora, ale tím, že jeho zrození stalo se teprve v počátcích XX. století. Ani jinde nebyl skauting zcela bez předchůdců. V Anglii byly to hlavně »Boys Brigades« a »Church lads«, brigády hochů, založených při farních kostelích na podkladě církevním, jinde opět »Cadet Corps«, sbory kadetů, které se věnovaly tělesnému výcviku se zřetelem k výcviku vojenskému a se snahou získávají anglické armádě — složené tehdy z najatých lidí — dobrovolníky. Výsledků nevykazovaly valných a byly to instituce velmi jednostranné. A tu přišel skauting a přinášel výchovu harmonickou, všestrannou, individuální, mládeži žádoucí. Co div, že se stal v zemích a státech, kde mu nebyly kladený překážky, zje-

vením, a že na sebe strhl primát všech výchovných institucí pro mládež!

U nás bylo jinak. Výchovu mládeže školské i škole odrostlé obstarávalo hnutí sokolské, dělnických tělocvičných jednot, orelské a pod. a nebyla tu tedy taková půda-novina jako jinde. A třeba hnutí skautské, v základech širší a v prostředcích výchovných bohatší, mohlo poskytovat mládeži více, přes to nedoznalo u nás takové přízně a takového početného rozšíření jako hlavně v zemích anglosaských a v poslední době i v Polsku, zejména pomyslíme-li, že je to hnutí mládeže, neopřené jako v Sokole o kádr dospělého členstva, jež má možnost získati jiné hmotné prostředky, než mládež sama a nesčetný štáb osob ji vedoucích.

Ale přes různé potíže mělo i u nás skautské hnutí skvělý úspěch a chybí nám jen dvě věci, abychom mohli pracovati na základě ještě mnohem širším, totiž dostatek hmotných prostředků a schopných, dospělých vůdců. Jinak podle posledního censu k 31. prosinci 1935 měl Svaz junáků skautů a skautek republiky Československé — jak je oficiální název skautského hnutí u nás — 48.000 členů. Protože je svazem celostátním, sdružuje i jinonárodovce, pokud jsou československými občany — Němce, Maďary, Poláky, Ukrajince, Rusy, Židy — a organizace českých a slovenských katolíků.

Vztah skautingu k brannosti.

Po úvodě, který, jak doufáme, nebyl zbytečný, přicházíme k řešení věci, kterou jsme si těmito řádky vytkli: stanoviti význam skautingu pro brannost. Ale i tu nutno ještě všimnouti si jedné podrobnosti.

Už Baden-Powellovi bylo slyšeti výtku, že skauting je hnutí militaristické. Svádělo k tomu mnoho okolností. Zakladatelem byl generál, převzal do hnutí hodně vojenských prvků, název navazuje na činnost vojenskou, pro členstvo přijal a zavedl kroj, zavedl mládež do účelné, pevné organizace. Domněnku tuto odmítl ostře sám Baden-Powell, řka: »Vojenská příprava vyznačuje se drillem, cepováním a hromadnou kázní, předepsanou zvenčí; to je výcvik. Provádění skautingu se uskutečňuje povzbuzováním hochů v jejich vlastním nadšení, aby sami sebe vypěstili v zdatné občany, stvořili svůj vlastní charakter a individuální kázeň působením zevnitřka; to je výchova.«

Seton, představovaný jistými kruhy za odpůrce skau-

tingu Powellova právě pro jeho tendence militaristické, v jednom interview poukázal na známého podporovatele skautingu v Americe, Andrewa Carnegie, budovatele paláce míru v Haagu a prohlásil, že tato osoba může být pevnou zárukou mírových tendencí skautingu.

První pomoc. Transport.

I jindy za jiných příležitostí Baden-Powell rozhodně odmítl, že by měl v úmyslu dělati z hochů vojáky. Práví: »Pod heslem »vlastenectví« zajisté jim vštěpujeme, že dobrý občan je povinen účastniti se s druhý obrany vlasti a hájiti její bezpečnost a svobodu. Kdo se této povinnosti vyhýbá a ponechává jiným, aby ji konali za něho, nehraje roli ani statečnou ani čestnou. Po své čtyřiatřicetileté zkušenosti tvrdím, že není naším účelem vychovati z hochů vojáky, ale dokonalé lidi. A ty pak ovšem může dobře potřebovati i armáda.«

Na pedagogickém kongresu v Ženevě před několika lety, přes tato rozhodná prohlášení B a d e n a - P o w e l l a padla znovu výtká militarisování mládeže v skautingu, protože zakladatel je »generál«, ale byla na místě vyvrácena.

Je přece zřejmo a kdo poznal skauting v Anglii a v Americe, potvrdí to plnou měrou, že vedení skautské není tam ani v nejmenším ducha vojenského. Jde tam o to, aby z mladíka vychován byl člověk dokonalý po všech stránkách, který pak v životě stane se dobrým úředníkem, obchodníkem, řemeslníkem, dělníkem, učitelem, rolníkem, čímkoli a tedy také dobrým vojínem, je-li potřeba.

Na stejném základě pracujeme i my ve Svazu junáků skautů. Ani nám není účelem výchova hochů na vojáka a také nikdy nikdo nepřišel, aby toho na nás požadoval. Ba naopak, z nejmérodatnějších míst — posledně to byl náčelník hlavního štábu generál S y r o v ý — bylo prohlášeno, že vojenská správa si nepřeje nějaké výchovy vojáčkovaním, vojenským cepováním, cvičením se zbraněmi. Vojenské správě stačí, odevzdá-li jí společnost jako brance muže po všech stránkách dokonalého: fysicky silného, duševně probudilého a mravně přísného. A tu se kryjí tedy úplně požadavky skautingu a požadavky vojenské správy. Takového člověka snažíme se vychovat a tak bezděčně pracujeme k tomu, čemu se říká brannost národa a zvýšení této brannosti.

Řešiti dnes otázku, je-li brannosti národa potřebí, je-li brannost nutným požadavkem pro stát, je zbytečno. Poměry si vynutily uznání tohoto požadavku jako jednoho z nejnaléhavějších, při čemž netvrdíme, že by se nemělo pracovati všude k tomu, aby vojenské zaměstnání při úplném a dokonalém dorozumění mezi národy stalo se zbytečným, aby bylo šetřeno krve i majetku.

Pokládáme však za nutné ještě dodati, že u nás ve skautingu chápe se brannost v poněkud širším smyslu, než tomu bývá obyčejně. Ne jen toho, jak bude muž proti muži stát a zápasit silou tělesnou, my všímáme si i jiných způsobů brannosti. V první řadě je ovšem b r a n n o s t f y s i c k á; zdraví, tělesná zdatnost, svěžest, křepkost, odolnost, vytrvalost, bez nichž jakákoli obrana je nemyslitelná. Pak je tu však brannost m r a v n í; duševní pohotovost, uvědomění spravedlivosti boje, statečnost, spolehlivost, odpovědnost, kamarádská soudržnost, bez nichž i silák-atlet stává se zbabělým sketou. A konečně je b r a n n o s t h o s p o d á ř s k á; náležité vyzbrojení obrannými prostředky, technicky dokonalými, schopnost vydržeti hospodářsky organizací ekonomickou a distribuční, dokonalou administrací. Jsou-li splněny zcela tyto požadavky, pak teprve možno říci, že dokonalá obrana je připravena.

Je zřejmo, že skautské hnutí koná své poslání opravdu velmi

»civilně«, dobře jsou si vědomo toho, že všechno vojenské organizování mládeže všude selhávalo — viz Německo, Francii, Anglii — bylo-li vedeno právě vojensky tendenčně a že se na vojenském podkladě udržuje jen v těch státech, kde je bohatě podporováno a nařízeno státní správou, tlakem shora — viz opět Německo, dále Itálii, Maďarsko — tedy v státech s režimem autoritativním. Pracujeme v skautingu na vytvoření dokonalého člověka na základě jeho svobodného rozhodnutí, dobrovolnosti, na vytvoření člověka dokonalého po všech stránkách, ne tedy »sub specie militari«, s hlediska vojenského, ale »sub specie aeternitatis«, pod zorným úhlem věčnosti, majíce na mysli lidský rod, jeho ušlechtnění, zkrásnění, produševnění pro život, nikoli pro zánik a zhoubu.

Ve škole skautských vůdců hrají volley-ball v maskách.

Co tedy poskytuje skauting brannosti při svých zásadách humanitních, směřujících k věčnému míru? Vše! Poskytuje onoho dokonalého člověka, fysicky i mravně, který postaven na kterémkoliv místě, vykoná svou povinnost do poslední čárky a tečky. I jiný snad by měl k tomu dost dobré vůle, ale není »připraven«. Je to nebezpečný omyl, tvrdí-li se, že k obraně stačí tělesné zdraví a dobrá vůle. Nikoli, nestačí ten, kdo se bránit chce, ale neumí. Pomůže však ten, kdo vedle vůle i může a dovede se bránit. A tu v skautském hnutí ono naše heslo »Buď připraven!« je klíčem k tajemství úspěchu, k němuž se dopracováváme i v otázce brannosti.

Skauting v praksi.

Nuže, jak vedeme mládež v skautingu, aby byla na vše v životě připravena — i pro konání nejtěžší povinnosti občanské, jakou je obrana vlasti a státu?

Soudíme, že jsme již dosti jasně a obsírně vysvětlili ideovou podstatu našeho hnutí, abychom se mohli obrátiti k stránkám čistě praktickým.

A. STUPNĚ VÝCVIKU SKAUTSKÉHO.

Protože v skautingu všechna výchova děje se se stanoviska mládeže, hochů i děvčat, je tím dán i způsob jejich skupinové organisace. Organisujeme je na základě psychologického a fyziologického odůvodnění. Tvoříme skupiny mládeže se zřetelem k věkovému vývinu. Jsou to:

1. *Vlčata*, t. j. hoši mezi 7. a 12. rokem. Tu vyšli již ze stadia infantilismu, ale jsou to stále ještě děti v pravém slova smyslu. U nich není dosud psychologických problémů, je to nejšťastnější doba života, je to období nejmenší úmrtnosti mezi mládeží i doba nejmenších přírůstků na váze i velikosti, je to doba rovnováhy. U této kategorie mládeže stačí, nechá-li se vybouřit, unavit, vybit nashromážděnou energií. Je to doba rozbitých kolen a nosů, roztrhaných kalhot a rozbitých bot. Tu stačí organisovat hry i práce a rozumným, nenápadným způsobem usměrňovat přirozenou bujnost, kterou překypuje každý zdravý chlapec, duševně i tělesně normální, jemuž bohem v té době je žaludek.

2. *Skauti* (v užším slova smyslu) jsou hoši mezi 12. a 16. (po případě až 18.) rokem. Tu propuká puberta v nejsilnějších svých projevech. Je to doba »normální abnormálnosti«. Hoši, správněji »kluci«, tu počínají »trojčit«. Odpoutávají se od vnějšího světa, uvědomujíce si sami sebe. Dochází ke konfliktům v rodině, hoši jsou plni požadavků, hledají si vlastní autority, napodobují, kopírují dospělé (kouření), strohý rozkaz je jim proti srsti a vychovatel učiní nejlépe, když nebude se stavěti před hochy, ale za ně. Stane se z velitele režisérem. Tu je nechoulostivější doba ve výchově. Hoch si vyhledá vzor, k němuž lne, ba jež si zamiluje. Tu je vůdce osobou nesmírně důležitou, má u hochů ve všem přednost před otcem a dovede-li hochů v té době podchytit a má-li vlastnosti ušlechtilého muže, má chlapec hodně vyhráno pro budoucí utváření vlastního charakteru.

3. *Junáci (roverři)* jsou hoši po 16. roce až asi do 21., tedy do nastoupení vojenské služby. V této době postpubertální nastává jisté uklidnění. Láska a idealisování bytostí stejného pohlaví přechází k pohlaví druhému, nastává odpoutání od vůdce, počínají zpravidla první vztahy erotické, hoch začíná chápati vlastní poslání a stává se individualitou. V té době zkušený vůdce učiní se zdánlivě zbytečným, poskytuje hochům nejširší autonomii, při čemž je zahrne úkoly, které je hodně vyčerpávají a dávají jim příležitost samostatně vyniknouti. V té době se dokončuje tvorba člověka k boji s životem. O přechodu skauta k roverům nerozhoduje věk, ale ušlechtilost povahy a výkonnost při výchovné pomoci v oddíle.

Co je v organizaci skautské sdružováno po 21. roce (old-skauti, táborníci) nespadá v okruh této úvahy.

Dívčí větve skautská organizována je skupinově obdobně k větvi chlapecké. Dívky mezi 7. a 12. rokem jsou šotci, mezi 12. a 18. rokem skautky a mezi 16. po příp. 18. a 20. junačky.

Všeobecně poznamenáváme, že co tu psáno je o skautech, platí i o skautské výchově dívek. Požadavky na tělesné výkony jsou však přiměřeně nižší. Samozřejmě nepočítáme s dívkou jako budoucí bojovnicí se zbraní v ruce, ale s jejími úkony válečnými a zastoupením v pracích, jež konali mužové, odešli na frontu.

B. SPOLKOVÁ ORGANISACE.

Tyto skupiny hochů a děvčat organizují se pak v organizační jednotky. Nejmenší takový celek je družina. Je to 6 až 7 hochů přibližně stejného věku, které vede starší, zkušenější hoch, jemuž říkáme vůdce. To je pracovní a výchovná jednotka pro všechnu skautskou činnost. 5 až 6 družin tvoří skautský oddíl, který vede vůdce. To je v určitém smyslu už jednotka právní, která může disponovati i svým majetkem — do jisté míry, ovšem — má svou shromažďovací místnost (klubovnu), podniká společná táboření i jiné podniky a reprezentuje se na venek jako celek.

Z několika oddílů — čtyř až pěti, podle okolností — které pracují v jednom místě, tvoříme skautský sbor, kterému ukládáme širší úkoly, na př. veřejné sbírky, pořadatelské služby a pod. Vede jej sborový vůdce.

Pak už organizujeme vyšší celky: skautské okresy, které vede okresní zpravodaj a skautské župy, vedené žup-

ním zpravodajem. V župě zahrnuto je několik skautských okresů. V každé zemi je zemské ústředí, řízené zemským náčelníkem po stránce výchovné a technické a zemským starostou ve věcech správních.

Po technické stránce je vrcholem Svazu Náčelnictvo, které vede náčelník Svazu a po stránce administrativní je vrcholem Svazu Ústřední rada, kterou řídí starosta Svazu. Náčelnictvo s Ústřední radou a všemi župními zpravodaji tvoří Hlavní stan, který je ve Svazu orgánem nejvyšším.

Na podporu skautské práce administrativní v menších jednotkách, na př. ve městech, organisujeme místní sdružení skautská, kde se soustřeďují dospělí, kteří mají zájem o skautskou výchovu. Jsou skautským oddílem záštitou před úřady a hlavním jejich úkolem je pomáhati oddílům hospodářsky.

Valný sjezd Svazu schází se v období dvouletém, aby provedl volby činovníků, schválil jejich činnost a dal směrnice pro budoucí práci.

Největší ctí čs. skautů je, že se jim postavil v čelo hned při ustavení Svazu jako protektor sám pan president-Osvoboditel.

Metodika skautské výchovy zakládá se hlavně na t. zv. družinové soustavě, která dává přednost malým jednotkám výchovným, vzdělávacím i pracovním. Právě tato družinová soustava dává možnost individuální výchovy jednotlivce, což na př. v masové výchově školní nebo tělocvičné není dobře možné. V tom je také hlavní přednost skautské výchovy, že může přihlížeti k vlohám, zálibám, schopnostem, temperamentu a povaze každého jednotlivce a voliti takové cesty, které právě tomu kterému jednotlivci prospívají.

Aby byla odůvodněna stupňovitá celková výchova skautů a vzbuzena jejich snaha dostat se výše a dále, je zavedena soustava zkoušek, odznaků a odměn, které získávají skauti po jistém časovém období nebo na základě průkazů (zkoušek), které složí u svého vůdce.

U nejmenších hochů je to ylče s jednou a se dvěma hvězdami a tuctem odznaků za určité způsobilosti, zručnosti a vědomosti, které přiléhají tomuto dětskému věku. Skauti procházejí stupněm nováčka, stávají se pak skauty II. a I. třídy. Rozumí se, že vše je ověřováno a potvrzováno pro vzájemný styk příslušnými odznaky. Junáci (roveři) prokazují svou zdatnost složitějšími projevy, jak je to samozřejmo pro tento věkový stupeň.

Odznamy t. zv. Odborných zkoušek ponoukají skauty k další práci v různých speciálních oborech, které si vybírají dle svých vloh a náklonností. Průkaz způsobilosti skládají u zvláštního instruktora, který je pro ten obor zřízen. Odborové zkoušky rozvrženy jsou na obor skautský, obor pomocných služeb, obor vědomostí, obor zručností, obor sportovní a obor zábavný.

Pak jsou pro členy zřízeny odměny za vynikající skutky jako je na př. záchrana života, vytrvalá dlouholetá práce, vynikající výsledky výchovné a pod. Samozřejmě, že jsou to odznaky čestné, které je dovoleno nositi jen na skautském kroji.

Při praktickém provozování skautingu můžeme veškerou činnost rozdělit v podstatě na tři oblasti, které metodicky pracujeme. Je to 1. výchova charakteru, 2. výchova tělesná a 3. sebevýchova a sebezvedělání na podkladě vzájemnosti. Tomu však nikdo nerozuměj tak, že by v některém období věkovém nebo ročním přišla na zřetel povaha, jindy zase tělo a pod. Výchova skautská je harmonická a tak jedna oblast neustále prolíná druhou v souměrném uspořádání celé výchovné činnosti. O podrobnostech ovšem musí tu býti promluveno odděleně.

1. *Výchova charakteru.*

Na povahu hochů útočí se v skautingu několikerým způsobem. Je to především skautský slib, který zní:

Slibuji na svou čest jak dovedu nejlépe: 1. milovati vlast svou, Republiku československou a sloužiti jí věrně v každé době; 2. plniti povinnosti vlastní a zachovávatí zákony skautské; 3. duší i tělem býti hotov pomáhati bližnímu.

Vlčata slibují takto: Slibuji jednati jak dovedu nejlépe, abych byl dobrým synkem své vlasti a poslušným vlčkem smečky; abych každý den prokázal někomu dobrý skutek.

Protože k slibu nelze nikoho nutiti a vynucený slib nemá ani mravní hodnoty, vyplývá z toho, že skautské hnutí organizuje jen ty hochy, kteří se dobrovolně zavazují ke konání skautských povinností. Tato dobrovolnost v účasti na skautském hnutí je právě zárukou úspěchu, neboť vytrvá jen ten, kdo dobrovolně přijaté závazky učiní si mravní povinností. Záleží ovšem na vůdcích a těch, kteří vedou, aby vhodným způsobem ujasnili mládeži výhody a význam této dobrovolnosti a naučili ji vážiti si takové autonomie ducha, kdy dě-

láme něco ne proto, že to bylo rozkázáno, ale že sami uznáváme toho potřebu na základě vlastního rozhodnutí.

Normou celého života skautova je skautský zákon, který zní:

1. Skaut je pravdomluvný.
2. Skaut je věrný a oddaný.
3. Skaut je prospěšný a pomáhá jiným.
4. Skaut je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého skauta.
5. Skaut je zdvořilý.
6. Skaut je ochráncem přírody a cenných výtvorů lidských.
7. Skaut je poslušný rodičů, představených a vůdců.
8. Skaut je veselý myslí.
9. Skaut je spořivý.
10. Skaut je čistý v myšlení, slovech i skutcích.

Upozorňujeme na stylisaci skautského zákona. Jsou to prostě maximy, pravíci »skaut je« a nikoli »skaut musí«, »skaut nesmí«, a proviní-li se hoch proti některému bodu skautského zákona, na př. selže-li, není skaut.

V zákoně je vyjádřen vztah skauta k lidské společnosti a vyřeší se dobrým občanstvím, kdy skaut pozná nejen práva občana, ale hlavně jeho povinnosti.

Lásku k bližnímu prakticky osvědčujeme konáním dobrých skutků. Každý hoch zavazuje se mravně vykonati denně aspoň jeden dobrý skutek. A aby byl dobře připraven k této pomocné činnosti, cvičíme jej v různých způsobech záchrany a první pomoci.

Dále je to práce, o jejímž významu jsme už mluvili, a k níž přivádíme budováním skautských dílen pro práce rukodělné, a jež dospívají k vyvrcholení ve vybudování tábora, v jeho vedení a udržování.

Konečně je to spolkový život, do něhož rozumně uvádíme mládež konáním schůzek v klubovnách, kde se učí mluvit, jednat, rokovat, debatovat, kde dojde i na cvičení řečnická, dále táborovými ohni, které poskytují zvláště sugestivní chvíle útočící na mysl i srdce hochovy a jsou mnohdy mezníkem v životě jeho, kdy uzrávají jeho pevná odhodlání.

Posléze jsou to veřejné služby a styk s obyvatelstvem, kdy skauti vystupují jako pořadatelé v pomocných službách, při vyjednávání, nakupech a pod. Tu se mládež učí odpovědnosti, kázni a službyvolnosti.

A nakonec snažíme se promítnouti povahu hochovu v láse k přírodě a k cenným lidským výtvorům, k nejkrásnějším

a nejvznešenějším statkům člověka. A tato láska k přírodě a splynutí s ní způsobují, že mládež dovede bez stesku a úzkostí dlít daleko od domova a přece při životě v tábore uvědomí si krásu a lahodu domácího krbu a tím úžeji přilne k vlastní rodině.

Skautské heslo je »Buď připraven«, a o tom jsme tu již s dostatek promluvili.

Skautský dorost — Vlčata.

2. Tělesná výchova.

V tomto oddíle skautské činnosti lze býti stručnějším a omeziti se na výčet hlavních oborů. Vedle cvičení pořadových, která samozřejmě cvičí se ve formě dnešních pořadových vojenských, je to především tělovýchova a výcvik ve volné přírodě se zřetelem k výkonům a účinkům, jichž je potřeba dosáhnouti k účelům vojenské služby. Neomezíme se však jen na taková, jež mají zvláštní význam pro budoucího vojína, ale provádíme v přírodě co nejširší systém hodnotných cvičení,

kteřá zaručí dokonalý všestranný tělesný vývoj každého individua. Nezapomeňme, že chystaný zákon o branné přípravě je zatím jediným našim zákonem o povinné tělesné výchově a úzký soubor cvičení, vybraných jen s hlediska účelnosti vojenské, byl by právem s hlediska biologického, psychologického i výchovného považován za nedostatečný, zvláště pro mládež v době vývoje.

Do přírody hodí se nám nejlépe lehká atletika a disciplíny jí blízké, dále tak zv. přirozená cvičení a sílení různými pracemi. Pro budoucího vojína bude účelnějším chůze a běh v botách, s tlumokem na zádech, přelézání, přeskoky a překonávání různých překážek při běhu přespolním, házení se snahou zasáhnouti cíl a pod., než běh o rekord na závodní dráze.

Základem tělesné výchovy v přírodě budou pravidelné denní cviky účelně volené, aby v správném postupu a přiměřeně věku procvičily celé tělo a vhodně působily na všechny jeho orgány. Nejvíce času věnujeme venku cvičením, která vyžadují zvýšené námahy plic a která neměla by se vůbec konati v zavřených místnostech, kde je záhy vydýchaný vzduch a tvoří se prach, který je vážnou hygienickou závadou i většiny hřišť mládeže u nás. A je to příroda, která je právě pro tato cvičení ideální tělocvičnou.

Koupání, plavání spojujeme s přípravnými cviky k zachraně tonoucích. Skauti provádějí celý tak zvaný vodácký program (vedení lodí všech druhů, táboření a život u řek a vod vůbec, zájezdy k moři atd.).

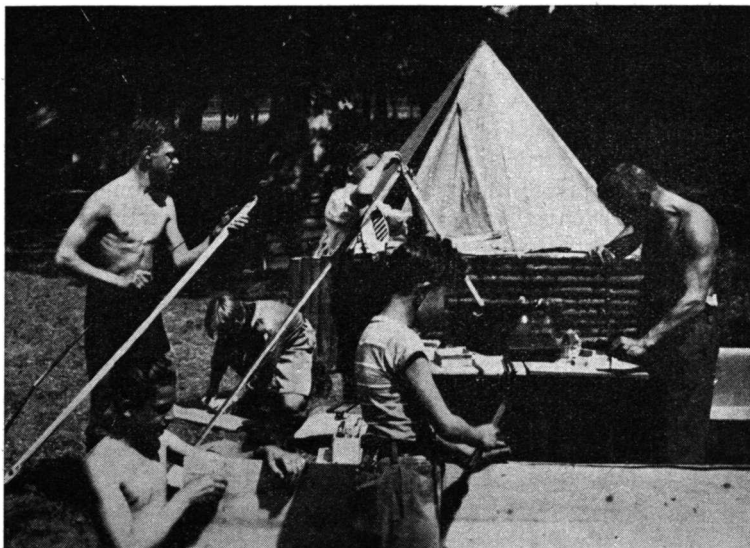
Časem přibude i táboření, provozované při jízdě na kolech, motocyklech, autech a motorových lodicích, při němž se seznámí také s motory a jejich ovládním.

Je to dále lučištnictví, lukostřelba, střelba vzduchovkou a malorážkou, prováděné jako příprava k později žádaným výkonům s vojenskou puškou na střelnici. Střelba patří k těm cvičením, jež vyžadují klidu, pohotovosti, pevných svalů, bystrého zraku a častého cviku. Správně žádá Týř »u chlapců dospělých i cvičení ve zbrani, též střelbu v to počítaje.«

Jsou to dále sportovní a skautské hry polní konané ve větších skupinách se zdoláváním překážek a řešením rozmanitých úkolů.

K této činnosti podotýkáme, že nejde nám o výchovu profesionálů v některém oboru, tělesná výchova vede se všestranně a závodivosti používá se jen k probuzení ušlechtilé ctižádosti bez úmyslu tvořiti rekordy.

Do výchovy tělesné spadá také táboření, které je vrcholem skautské činnosti, neboť při něm mládež nejvíce získává i co do tělesné zdatnosti. Stálý pobyt na svěžím vzduchu, hojný spánek, tělesná cvičení, namáhavé práce s vybudováním a hygienickým udržením tábora, časté koupele, souvislost a shoda přirozeného života v přírodě s rovnováhou životní a morálkou, i pospolitý život mají nesmírný vliv na celou tělesnou, nervovou i duševní konstrukci mládeže.

Rukodělné práce v táboře.

Při tělesné výchově dbá se všech pravidel opatrnosti, je učeněna podle fyziologické způsobilosti, dbá se hlavně snahy po kolektivním vítězství, (závody družin, oddílů) a potírá se vhodnými prostředky samolibost sportovních a jiných primadon.

První starosta čsl. skautů, pražský fysik Dr. Č. Klika označil dokonce tělesnou výchovu v našich táborech jako nový typ tělesné výchovy vůbec.

I tělesná výchova ve skautingu usměrněna je k povznesení charakteru jednotlivcova, který zejména zde musí pochopiti, že »jedinec nic, ale celek je vše.«

3. Sebevýchova a sebevzdělání na podkladě vzájemnosti.

Zde nebude potřeba, abychom se dlouho zdržovali. Připomínáme jen, že dáváme přednost sebevzdělání a sebevýchově, protože to hoví tužbám mládeže, která na svém vzdělání a uvědomění chce spolupracovati. A je to pak vzájemnost v této práci výchovné a vzdělávací, kde druh druhu pomáhá na této cestě, jak si to přál již K o m e n s k ý. Proto mnozí, kterým při trpné činnosti ve škole se nedaří, dosahují při aktivní spolupráci a součinnosti druhů ve skautingu neobyčejných výsledků. Vedle výhody, že chovanec může si práci voliti podle své vlohy a chuti, padá tu na váhu, že podle svých vloh může postupovati rychleji nebo volněji, ale hlavně — nadaní nejsou při tom zdržováni v postupu zaostalejšími. Tato pedagogicko-didaktická novota, která se v našich reformních proudech vyučovatelských zatím jen zkouší, je v skautingu zavedena už skoro 30 let. Jak se kdo zmocní určitého úseku vědomostí, znalostí nebo zručností, dá si je ověřiti a postupuje dále. Vede to k samostatnosti, spoléhání jen na sebe a na vlastní sílu. Tolik uvádíme pro porozumění obsáhlého úkolu, jakým se budou mnohým zdáti požadavky, jež klademe rozsahem i obsahem látky v skautingu podávané. Je pro všechny, ale každý si vybere nač stačí, co ho zajímá a do jaké míry chce postupovati v té které disciplíně.

Pro přehlednost podáváme zde výčet jednotlivých disciplin. Vzdělání našich chovanců najde látku, kterou poskytují tyto obory vzdělávacího odvětví skautské výchovy:

- I. Cvičení v přírodě, vycházky, turistika, cestování, výpravy do ciziny.
- II. Cvičení v orientaci, které se děje:
 - a) odhadováním vzdáleností;
 - b) určování světových stran všemi pomůckami;
 - c) mapoznalstvím, jež obsahuje čtení a používání map a hotovení krajinných náčrtů;
 - d) orientací podle přírodních i umělých značek a ukazatelů;
 - e) orientací za zvláštních okolností, v lese, v osadách a městech, za noci a pod.
- III. Zpravodajství, které se vykonává:
 - a) zprávami ústními, kde se hlavně dbá na přednost u vyřízení vzkazu a jeho rychlé zprostředkování;
 - b) zprávami písemnými, kde se uplatní i písmo znakové, šifry, tajné písmo a jeho luštění;
 - c) zprávy pomocí strojů (telegraf, telefon, radio);

- d) zprávy signály (zrakovými, sluchovými), zahrnuje v to semafor, morse (všemi možnými způsoby), pokyny pažemi, barevnými vlajkami, různými smluvenými znameními.
- IV. Umění pozorovati, kterým se zejména bystří smysly, pohotovost úsudku a rozhodování. Pro život v přírodě a pro její studium nadmíru cenná cvičení. Jsou to:
- a) pozorování vlastní, počtu, velikosti, umístění, vztahu jednotlivosti, při čemž na váhu padá hlavně rychlost a bystrost postřehu; k tomu cíli přizpůsobeny jsou četné skautské hry, které tuto práci proměňují v radostnou zábavu, zejména užíje-li se tu závodivosti jednotlivců i skupin;

Táborový oheň.

- b) krytí a plížení;
- c) stopování, zejména zvěře, ale i jiných jevů přírodních a tvorů v ní se pohybujících;
- d) usuzování z těchto poznatků na situaci nebo na úmysly stopovaného nebo pozorovaného a rekonstrukce celých výjevů, vyčtených pozorováním ze stop a jiných známek.
- V. Věcné znalosti vybíráme hlavně takové, které mají blízký vztah k výchově skautské, tedy:
- a) vlastivědu (dějiny, zeměpis), občanskou nauku;

- b) přírodovědu;
 - c) hvězdářství;
 - d) meteorologii a
- c) tělovědu se zdravotně, k níž se váže zachraňování a první pomoc.
- VII. I umění nachází u nás svůj význam pro své ušlechťující tendence, ovšem jen ve smyslu ušlechtilého diletantismu, který však mnohdy vede k hlubším projevům talentu. Provádíme:
- a) pokusy v umění literárním, hudebním i výtvarném;
 - b) řečnictví, recitaci a projevy dramatické i ve formě improvizace.

V závěru upozorňujeme na to, že jsou to všechno obory, kterých je ve většině potřebí při účelném životě v přírodě, že nejsou samy sobě účelem, ale jen prostředkem vzdělávacím a že jejich upotřebení v život je namnoze samozřejmé, vedouc k účelné všestrannosti.

Kde skauting provozujeme.

Ke konci jest se nám ještě zmíniti o tom, kde a kdy skauting provozujeme. Jest to:

1. Skautská schůzka, ve které se úměrně vystřídají část administrativní (spolková), vzdělávací, pracovní a rekreační;
2. Skautská besídka, po většině s činností rekreační, přednáškovou, divadelní a zhusta i za účasti širší veřejnosti.
3. Skautská služba veřejnosti na prospěch podniků národních a dobročinných.
4. Cvičení v přírodě a vycházky, polodenní, celodenní, nebo s přenocováním v přírodě, zpravidla ze soboty na neděli. (Week-end).
5. Několikadenní až několikanedělní pobyt v přírodě, zejména tábory prázdninové, jež jsou u nás spojeny s rozsáhlou a rozmanitou činností tělesnou, vzdělávací i mravní a poskytují účastníkům plný program skautský.
6. Sjezdy mládeže naší a zájezdy do ciziny, k moři, spojené s účastí na zahraničních sjezdech mládeže.

Resumé.

Shrnujeme své vývody do těchto odstavců:

Skauting je výchova tělesná, rozumová a mravní, která doplňuje výchovu rodinnou i školní způsobem, jenž hovoří všem požadavkům kladeným na brannou výchovu mládeže. Skautský

program vytváří bezpečnou základnu pro celý život občana, na níž lze bezpečně stavěti také vojenský výcvik. Při dobré branné výchově, všeobecně zavedené bylo by možno bez obav zkrátiti presenční službu.

Skauting z důvodů psychologických nemluví mnoho o povinnostech k obraně státu, ani rodičům, ani mládeži, ale za to věrně a dokonale provádí brannou výchovu. Právem brání se výtkám militarisování mládeže.

Celá výchova děje se v duchu skautského hesla: »Bud připraven«, jež by se mělo stát heslem armády a celého našeho národa.

Skauting provádí se s mládeží, která má na výcvik dosti času a ráda věnuje branné výchově desetkrát tolik doby, co mohou věnovati obdobné výchově dospělí.

Při skautingu rozvíjejí se i veškeré ostatní vlastnosti, jichž potřebuje mládež pro život ve svém zájmu vlastním. Skauting dává nesmírně mnoho každému pro praktické úkoly jeho povolání a celý jeho pozdější život, což uznali v době dospělosti všichni, kdo v dobrém skautském oddíle prožili třeba jen dva nebo tři roky.

Většina těch, kdo spadají pod brannou výchovu (do 17 nebo 18ti let), jsou ještě ve školách (učňové a obchodní dorost ve školách pokračovacích), což usnadní organizaci, takže možno s brannou výchovou ihned začít.

Skautská výchova branná najde rozsáhlou odbornou literaturu, v níž jsou řešeny opravdu životně všechny skautské disciplíny.

Skauting je možno právě jako ve spolcích organizovati i ve školách. Vůdcem může býti učitel, někdo z rodičů, záložní důstojník nebo poddůstojník, který se seznámí se skautingem.

Tuhou výchovou k činu odívá skauting rouchem romantiky, zušlechťuje rytířskými příkazy a koná ji v nejkrásnějším prostředí — v přírodě — formami zvláště vhodnými pro mládež všech tříd, takže není jí těžkou povinností, ale opravdovou radostí. Příznivé důsledky skautingu projevují se na mládeži již po krátké době, proto skauting v zájmu mládeže podporují rodiče i školy.

Všude, kde byl skauting ve větším rozsahu dobře zaveden, stal se školou občanských ctností, zušlechtil celou mladou generaci a mělo by býti snahou národních a státních činitelů, aby každý budoucí občan, voják, pobyl aspoň dva, tři roky ve skautském oddíle.

- b) přírodovědu;
- c) hvězdářství;
- d) meteorologii a
- e) tělovědu se zdravotní péčí, k níž se váže zachraňování a první pomoc.

VII. Umění nachází u nás svůj význam pro své ušlechťující tendence, ovšem jen ve smyslu ušlechtilého diletantismu, který však mnohdy vede k hlubším projevům talentu. Provádíme:

- a) pokusy v umění literárním, hudebním i výtvarném;
- b) řečnictví, recitaci a projevy dramatické i ve formě improvizace.

V závěru upozorňujeme na to, že jsou to všechno obory, kterých je ve většině potřebí při účelném životě v přírodě, že nejsou samy sobě účelem, ale jen prostředkem vzdělávacím a že jejich upotřebení v život je namnoze samozřejmé, vedouc k účelné všestrannosti.

Kde skauting provozujeme.

Ke konci jest se nám ještě zmíniti o tom, kde a kdy skauting provozujeme. Jest to:

1. Skautská schůzka, ve které se úměrně vystřídají část administrativní (spolková), vzdělávací, pracovní a rekreační;
2. Skautská besídka, po většině s činností rekreační, přednáškovou, divadelní a zhusta i za účasti širší veřejnosti.
3. Skautská služba veřejnosti na prospěch podniků národních a dobročinných.
4. Cvičení v přírodě a vycházky, polodenní, celodenní, nebo s přenocováním v přírodě, zpravidla ze soboty na neděli. (Week-end).
5. Několikadenní až několikanedělní pobyt v přírodě, zejména tábory prázdninové, jež jsou u nás spojeny s rozsáhlou a rozmanitou činností tělesnou, vzdělávací i mravní a poskytují účastníkům plný program skautský.
6. Sjezdy mládeže naší a zájezdy do ciziny, k moři, spojené s účastí na zahraničních sjezdech mládeže.

Resumé.

Shrnujeme své vývody do těchto odstavců:

Skauting je výchova tělesná, rozumová a mravní, která doplňuje výchovu rodinnou i školní způsobem, jenž hovoří všem požadavkům kladeným na brannou výchovu mládeže. Skautský

program vytvoří bezpečnou základnu pro celý život občana, na níž lze bezpečně stavěti také vojenský výcvik. Při dobré branné výchově, všeobecně zavedené bylo by možno bez obav zkrátiti presenční službu.

Skauting z důvodů psychologických nemluví mnoho o povinnostech k obraně státu, ani rodičům, ani mládeži, ale za to věrně a dokonale provádí brannou výchovu. Právem brání se výtkám militarisování mládeže.

Celá výchova děje se v duchu skautského hesla: »Bud připraven«, jež by se mělo stát heslem armády a celého našeho národa.

Skauting provádí se s mládeží, která má na výcvik dosti času a ráda věnuje branné výchově desetkrát tolik doby, co mohou věnovati obdobné výchově dospělí.

Při skautingu rozvíjejí se i veškeré ostatní vlastnosti, jichž potřebuje mládež pro život ve svém zájmu vlastním. Skauting dává nesmírně mnoho každému pro praktické úkoly jeho povolání a celý jeho pozdější život, což uznali v době dospělosti všichni, kdo v dobrém skautském oddíle prožili třeba jen dva nebo tři roky.

Většina těch, kdo spadají pod brannou výchovu (do 17 nebo 18ti let), jsou ještě ve školách (učňové a obchodní dorost ve školách pokračovacích), což usnadní organisaci, takže možno s brannou výchovou ihned začíti.

Skautská výchova branná najde rozsáhlou odbornou literaturu, v níž jsou řešeny opravdu životně všechny skautské disciplíny.

Skauting je možno právě jako ve spolcích organisovati i ve školách. Vůdcem může býti učitel, někdo z rodičů, záložní důstojník nebo poddůstojník, který se seznámí se skautingem.

Tuhou výchovou k činu odívá skauting rouchem romantiky, zušlechťuje rytířskými příkazy a koná ji v nejkrásnějším prostředí — v přírodě — formami zvláště vhodnými pro mládež všech tříd, takže není jí těžkou povinností, ale opravdovou radostí. Příznivé důsledky skautingu projevují se na mládeži již po krátké době, proto skauting v zájmu mládeže podporují rodiče i školy.

Všude, kde byl skauting ve větším rozsahu dobře zaveden, stal se školou občanských ctností, zušlechtil celou mladou generaci a mělo by býti snahou národních a státních činitelů, aby každý budoucí občan, volič, voják, pobyl aspoň dva, tři roky ve skautském oddíle.

Mládež vstupuje do skautingu dobrovolně a dobrovolnost skautského slibu je dokonce nezbytnou podmínkou.

Používání schopnějších jako rádců, vedoucích při úkolech, pracích a hrách, stálá účast všech při denních poradách je ve skutečnosti soustavnou výchovou k vůdcovství.

Samospráva mládeže je ve skautingu přesně vymezena a setkává se ve skautských oddílech s plným zdarem.

Skatské výchově mimo domov a rodinu v přírodě, ve společnosti druhů zvykají mladí lidé bez stesku, jemuž tak často podléhají nováčci na vojně. Pobyt ve skautském táboře je jim největší radostí života.

Zvykají si tam starati se sami o sebe, opatřiti si obydlí, naučí se upravovati v přírodě pokrmu a zachovati si i za podmínek nejnepríznivějších dobrý zdravotní stav.

Skautské hlídky a jiná noční cvičení jsou nejlepší školou statečnosti a přípravou ke službě hlásné.

V táborech pěstuje se zvyk orientace za dne i za noci, s pomůckami i bez nich a schopnost ta neselhává ani za nejtěžších podmínek.

Hoch naučí se využití terenu, dobře pozorovati, krýti se, plížiti, stopovati a z toho, co našel, bezpečně usuzovati. Využití vhodně terenu osvojí si při oblíbených skautských polních hrách již v mládí tak dokonale, jak se tomu nenaučí, kdo začínají teprve v dospělosti.

V táborech denně konají se tělesná cvičení a vydatné práce, jež bezpečně přivodí potřebnou zdatnost tělesnou.

Učí se tam řemeslným pracem, potřebným k bydlení v přírodě, kteréžto znalosti a dovednosti pomohou mu často při službě vojenské, a kterých možno i použiti při případné evakuaci měst jak pro sebe, tak při pomoci jiným.

Skauting je školou nezištné služby, konání povinnosti vůči vlasti i bližnímu a tu projevuje ne slovem, ale činem: Službami v podnicích národních a humaních.

Skauti jsou dobře vycvičení a zvyklí zakročovati vhodným způsobem při velikých shromážděních lidu, při panice, požárech, živelných pohromách a pod.

V táborech je cílem kázeň vnitřní, vlastní, ne pouze kázeň na rozkaz nebo pro výkony před obecnstvem, tedy kázeň nejcennější, jež naučí mladé lidi vědomě přinášeti i nejtěžší povinnosti na životech, jak se ukázalo všude, kde byl skauting rozšířen již před válkou.

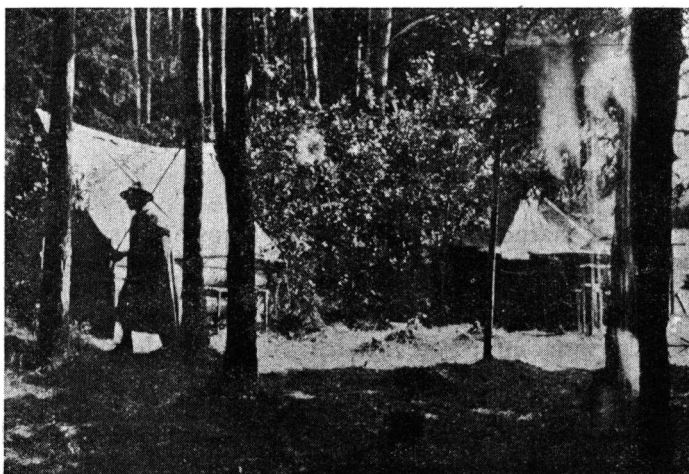
Pěstuje se stále zvyk jednati vhodně s lidmi, vyjednávati

při nákupech, dotazech, když žádají o povolení ke stavbě tábora a pod.

Skauti udržují vzájemně spolu živý styk a vytvářejí si život, v němž panuje úplná sociální rovnost a nastupuje vzájemná výchova i vyuka, vydatnější než vlivy dospělých.

Zušlechtování děje se i uměleckým projevem.

Skauting organisuje malé republiky mládeže, které mladí lidé právem považují za své. Opravdový život v nich je nejlepší výchovou pro politický život. Skauti vychovávají se tam v poctivé a statečně bojovníky za pravdu, demokracii a čistotu veřejného života.

Noční hlídka.

S dokonalou přípravou brannou spojuje přátelské styky s jinými skautskými organisacemi v celém světě a se Společností národů, vzájemnými návštěvami, jednotným způsobem života, zásad a ideí, takže je dnes nejspolehlivější a opravdu aktivní organizací mládeže pro světový mír a jediným způsobem výchovy, který ideálně spojuje úsilí o zvýšení brannosti národní se snahami o světový mír.

Také z tohoto důvodu nedoporučuje se vytrhávati ze skautingu jednotlivé líbivé prvky (táboření, skautské hry a j.), ale zaváděti celý tento typ výchovný, jehož největší předností je

skvělá syntesa výchovných prostředků a jeho metody pracovní, jako celek — hnutí mravní až po vstup do světové organizace. Dalo by se pak použití i praktického, levného a vkusného kroje skautského.

Skauting je sám o sobě již dnes dokonalou brannou výchovou mládeže. Udržuje stále živý styk se skutečným denním životem, proto má také podmínky rychle se přizpůsobovati potřebám obrany státu dle jejího vývoje a pokroku.

Skauting odchovává stále na tisíce branců, kteří se v armádě osvědčují.

Skauting není pokusem, ale je vyzkoušen s miliony mládeže za nejrůznějších okolností, takže není obav, že by branná výchova skautská mohla selhat.

Závěr.

Cítili jsme morální povinnost upozorniti v zájmu mládeže i obrany státu na přednosti skautingu jako branné výchovy mládeže:

Je jisto, že každá činnost, která zvyšuje lidské mohutnosti ať za jakýmkoli účelem, pracuje bezděčně pro zvýšení brannosti lidu a marno by bylo tuto skutečnost popírati. Jiné je ovšem, k čemu se těchto zvýšených mohutností člověka použije.

Případne-li pak toto zdokonalení člověka na účet obrany nejvyšších statků národa, jeho svobody duševní i tělesné, přispěje-li k potlačení otroctví ducha i těla, bude-li tu člověk státu maje podpásána bedra svá pravdou a oblečen v pancíř spravedlnosti v boji proti mocnostem zla, proti pánům temnosti tohoto věku — pak taková brannost je mravní povinností člověka jako člena národa.

Není možno, aby některý národ dal si vnutiti cizí vůli a násilím se dal připraviti o nejvyšší hodnoty vydobyté nejlepšími svými lidmi s vynaložením jejich nejvzácnějšího intelektu, nejhoroucnější snahy a s obětmi, které nešetřily ani krve prolité za blaho vlastního národa.

Toho jsme si v skautingu jasně vědomi a jdouce v stopách svého protektora, presidenta-Osvoboditele, T. G. M a s a r y k a, jsme šťastni a hrdí, můžeme-li při svém mírovém založení, které je úhelným kamenem hnutí skautského, sloužiti svou harmo-
nickou a všestrannou výchovou mládeže i takové vzácné a stále na výsost důležité a potřebné ideji, jakou je

brannost národa.

